

การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

AN EVALUATION OF THE NON-FORMAL BASIC EDUCATIONAL
CURRICULUM IMPLEMENTATION AT THE LOWER SECONDARY LEVEL
OF LADKRABANG DISTRICT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2558
KMIT-2015-Ed-M-220-130

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

AN EVALUATION OF THE NON-FORMAL BASIC EDUCATIONAL
CURRICULUM IMPLEMENTATION AT THE LOWER SECONDARY LEVEL
OF LADKRABANG DISTRICT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN
INDUSTRIAL EDUCATION BRANCH CURRICULUM AND INSTRUCTION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2015
KMIT-2015-ED-M-220-130

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2015

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เขตลาดกระบัง

นักศึกษา

นายปิยศักดิ์ ไชยเวช

รหัสนักศึกษา

56603056

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

หลักสูตรและการสอน

พ.ศ.

2558

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.กฤษณา คิติดี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ประกอบด้วยประเด็นที่มุ่งประเมิน 4 ด้านดังนี้ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและการประเมินผล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง จำนวน 24 คน นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง จำนวน 278 คน รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 302 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี
2. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี
3. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี
4. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการวัดและการประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	An Evaluation of the Non-Formal Basic Educational Curriculum Implementation at the Lower Secondary Level of Ladkrabang District
Student	Mr.Piyasak chaiyawetch
Student ID.	56603056
Degree	Master of Instruction Education
Program	Curriculum and Instruction
Year	2015
Thesis Advisor	Dr.Krissana Kiddee
Thesis Co – Advisor	Dr.Padungchai Pupat

ABSTRACT

The purpose of this research was to evaluate the non-formal basic educational curriculum implementation at the lower secondary level of landkrabang district comprise of four main aspects as follow : 1) management and service of curriculum 2)implementation of the teaching curriculum 3)Supporting the curriculum 4)measurement and evaluation. A sample was selected from teachers in lower secondary level of landkrabang Office of the Non-formal and informal Education 24 persons and students 278 person cases were included as a sample total 302 persons. The designated sample used Krejcie and Morgan instruments in this study was the evaluation form (Rating Scale) The data were analyzed using percentage, average, Standard Deviation.

The results of the study were as follows :

- 1) The result of evaluate of the non-formal basic educational curriculum implementation at the lower secondary level of landkrabang district in management and service of curriculum was good.
- 2) The result of evaluate of the non-formal basic educational curriculum implementation at the lower secondary level of landkrabang district in implementation of the teaching curriculum was good.
- 3) The result of evaluate of the non-formal basic educational curriculum implementation at the lower secondary level of landkrabang district in Supporting the curriculum was good.
- 4) The result of evaluate of the non-formal basic educational curriculum implementation at the lower secondary level of landkrabang district in measurement and evaluation was good.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ ดร.กฤษณา คิตติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้ ให้คำแนะนำช่วยเหลือ และช่วยตรวจสอบความถูกต้องตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดี จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ ดร.อักรพงศ์ สุขมาตย์ และอาจารย์ ดร. ธนินทร์ รัตนโอฬาร อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม นายสมถวิล คำทอง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตลาดกระบัง และนายกิตติ อ่วมธรรม หัวหน้าฝ่ายทะเบียนสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตหนองจอก และผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยกับบุคลากรในสังกัด และ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตลาดกระบัง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยกับบุคลากรในสังกัด และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่เป็นผลมาจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดาและ ครู อาจารย์ทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง

ปิยศักดิ์ ไชยเวช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	VI
สารบัญภาพ	VII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร	16
2.3 การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	44
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	61
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	68
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
5.1 สรุปผลการวิจัย	81
5.2 อภิปรายผล	82
5.3 ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ IV อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก	93
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา เขตลาดกระบัง	110
ภาคผนวก ค แบบประเมินเพื่อการวิจัย	112
ภาคผนวก ง แบบสรุปความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัย	122
ประวัติผู้เขียน	125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี เอกสารที่เกี่.....	29
2.2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	78
3.1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง	62
3.2 โครงสร้างเนื้อหาการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง	63
3.3 กรอบแนวทางการประเมินการใช้หลักสูตร	74
4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของครู ที่ตอบแบบประเมินการประเมิน การใช้หลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเขตลาดกระบัง....	75
4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของครู ที่ตอบแบบประเมินการประเมิน การใช้หลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเขตลาดกระบัง...	76
4.3 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร (n = 24)	77
4.4 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร (n = 302)	78
4.5 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร (n = 302)	79
4.6 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการวัดและการประเมินผล (n = 302)	80
4.7 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง	81

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และVIอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กระบวนการบริหารหลักสูตร	36
-----------------------------------	----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ VII อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่พัฒนา ทั้งนี้เพราะการศึกษาจะช่วยเตรียมทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถ รวมไปถึงสมรรถภาพในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในสภาพสังคมไทยท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเกินกว่าจะคาดการณ์ได้แน่นอน ทั้งภาคเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม และวัฒนธรรม ล้วนส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งมวล ประเทศต่างๆ พยายามที่จะปฏิรูปหรือปรับเปลี่ยนระบบหรือกลไกทางสังคมต่างๆ ให้นำพาสังคมไปสู่ความมั่นคง ยั่งยืน สำหรับประเทศไทย การพัฒนาประเทศทุกขั้นตอนต้องอาศัยความรู้ รอบคอบเป็นไปตามลำดับขั้นตอน และความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย รวมทั้งการเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึกในคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วยความเพียรอันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้พร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้โลกในปัจจุบันไร้พรมแดน ทำให้ประเทศไทยที่ได้รับกระแสผลักดันต่างๆ ที่ทำให้ต้องมีการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในด้านต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในแข่งขันและให้ยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงละมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกบนพื้นฐานแห่งความเป็นไทยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคนและคุณภาพของคน โดยเล็งเห็นว่าคนเป็นทั้งปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากหลายที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วด้วยประชากรของประเทศเหล่านั้นมีคุณภาพ การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา โดยมุ่งให้ทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน อย่างเต็มที่ ทั้งนี้โดยคาดหวังว่าเมื่อคนซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม มีการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจจะเป็นพื้นฐานการสร้างพลังของครอบครัว ชุมชน และสังคม ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555 : 76)

ถ้าหากประเทศไทยต้องการที่จะเดินตามเส้นทางใหม่ ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนองค์ประกอบโครงสร้าง การศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ก็จะเปลี่ยนแปลงไปในทางสร้างสรรค์สิ่งที่ดีและเหมาะสมขึ้น จึงจะทำให้ทรัพยากรมนุษย์หรือพลเมืองของประเทศสามารถปรับตัวรับกับสภาพการณ์ใหม่ และแก้ปัญหาที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นกว่าปัจจุบันได้ แม้ว่ามนุษย์มีความฉลาดสามารถที่ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์แปลกใหม่ได้ทุกเมื่อ ดังที่คนรุ่นก่อนสามารถที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเองให้แก่คนรุ่นหลังได้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขก็ตามเป็นการถ่ายโยงการเรียนรู้รุ่นเก่าในสภาพการณ์เก่าไปสู่คนรุ่นใหม่ในสภาพการณ์ใหม่ แต่ในสภาพการณ์ของประเทศและสภาพการณ์โลกกำลังเปลี่ยนไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 103) ปัจจุบันการศึกษาของไทยมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาให้เกิดสิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ขึ้นบนเว็บไซต์

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใหม่ๆ ขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาด้านหลักสูตร ระบบการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอน รวมทั้งระบบบริหารและการจัดการศึกษา ความเคลื่อนไหว ดังกล่าวเรียกว่าการปฏิรูปการศึกษา จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิตและการแข่งขันในเวทีโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 9) ในการพัฒนาการศึกษาของประเทศนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญหลาย ๆ ด้านด้วยกัน แต่ที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาทุกระบบ คือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจุดมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา หลักสูตรเปรียบเสมือนเข็มทิศที่คอยชี้ทางและกำหนดทิศทางให้การเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดถึงความเจริญ ของประเทศ ถ้ามีหลักสูตรเหมาะสมทันสมัยและมีประสิทธิภาพคนในประเทศนั้นย่อมมีความรู้ มีคุณภาพและศักยภาพ ในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539 : 11)

ธำรง บัวศรี (2542 : 6 - 7) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นส่วนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพโดยมีรายละเอียดที่บ่งชี้ว่าผู้เรียนควรเรียนรู้อะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยเพียงไร ควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในด้านใด และควรมีพัฒนาการทั้งในส่วนของร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557 : 199 - 200) กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะเป็นเครื่องชี้นำทางหรือเป็นบทบัญญัติของรัฐในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ อีกทั้งยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา และควบคุมการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรยังต้องทำความเข้าใจว่าหลักสูตรนั้นมีหลายรูปแบบโดยต้องทำความเข้าใจในแต่ละรูปแบบให้ชัดเจน เพื่อจะเลือกให้รูปแบบหลักสูตรที่เหมาะสมไปเป็นแนวทางในการออกแบบและสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลและปัจจัยพื้นฐาน ในด้านความต้องการของผู้เรียน สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง พัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อพัฒนาให้เป็นหลักสูตรที่ดีที่ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับข้อมูลในชุมชนเป็นหลักสูตรที่นำไปใช้ได้จริงและเป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทต่างๆได้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นการนำอุดมการณ์ จุดหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่กลั่นกรองอย่างดีแล้ว ไปสู่ผู้เรียน Banathy (1975 : 164) กล่าวถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดคือการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ มีความสำคัญยิ่งกว่าขั้นตอนตอนใดๆทั้งหมดเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตร ถึงแม้หลักสูตรจะสร้างไว้ดีเพียงใดก็ตามยังไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากว่าการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไปอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ดีเพียงพอ ความล้มเหลวของหลักสูตรก็จะเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะฉะนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จึงมีความสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้ จะต้องทำความเข้าใจกับวิธีการขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามความมุ่งหมายทุกประการ สัจจ อูทรานันท์ (2532ข : 262) กล่าวถึง การใช้หลักสูตรสิ่งที่จะทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงจุดประสงค์ โครงสร้างหรือเนื้อหา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ขึ้นอยู่กับก็นำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งต้องอาศัยผู้บริหารเป็นผู้วางแผนในการจัดกิจกรรมทรัพยากร เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ฯลฯ ครูผู้สอนเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงจะทำให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้จริงแล้ว ครูผู้สอนคาดว่าผู้เรียนจะต้องเกิดการเรียนรู้ตาม ที่ออกแบบหลักสูตรไว้แล้วบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ทุกประการแต่การที่จะทราบผลการใช้หลักสูตรดังกล่าวได้ต้องมีการติดตามหลักสูตรไปใช้อีกระยะหนึ่ง เช่น การนำหลักสูตรการศึกษา นอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้ในปการศึกษา 2552 ก็ต้องมีการติดตามผล การใช้ให้ครบถ้วนในทุกระดับชั้น จึงจะใช้หลักสูตรได้ครบถ้วนทุกชั้นปีของนักเรียนในแต่ละระดับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557 : 227) กล่าวว่า การติดตามผล (Follow up) หลักสูตรจะมีลักษณะแตกต่าง ไปจากการประเมินหลักสูตรหลังการนำหลักสูตรไปใช้ โดยผลลัพธ์ (Outcomes) ของการติดตามผล จะดำเนินไปที่พฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่หลักสูตรกำหนดจุดมุ่งหมายไว้และผลกระทบ (Impact) ทางบวกและทางลบที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะต้องมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งที่กำหนดไว้ใน จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นระยะๆ เพื่อวัดประสิทธิผล ของหลักสูตรว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด และการประเมินหลักสูตรนั้น ควรประเมินใน 4 ประเด็นที่สำคัญ คือ 1) การประเมินเอกสารหลักสูตร 2) การประเมินการนำ หลักสูตรไปใช้ 3) การประเมินผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะ ของผู้เรียนและพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไป และ 4) ประเมินระบบหลักสูตร โดยประเมิน ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีอยู่ในระบบและกระบวนการของหลักสูตร สำหรับระยะเวลา ในการประเมินหลักสูตรนั้นจะประเมินได้ 4 ระยะ คือ 1) การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ 2) การประเมินระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร 3) การประเมินหลังการใช้หลักสูตรและ 4) การประเมิน หลักสูตรทั้งระบบ และการประเมินในแต่ละระยะนั้นมีรูปแบบการประเมินที่มีความแตกต่างกันซึ่ง ครูผู้สอนเองต้องมีการเลือกรูปแบบของการประเมินให้เหมาะสมกับการประเมินดังนั้นการติดตามผล หลักสูตรจึงเป็นการให้ความสำคัญ ของผลที่เกิดขึ้นตามมา โดยมีการกระทำอย่างมีแผนล่วงหน้าเป็น ระบบ และมีการประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองอุดมการณ์การจัดการศึกษา ตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตามปรัชญาคิดเป็นเพื่อสร้างคุณภาพชีวิต และสังคมมีการบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม ศิลธรรมและวัฒนธรรมการศึกษานอกระบบ เป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม สามารถพึ่งพาตนเองได้ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลที่อยู่นอกระบบ โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์จากการทำงาน และการประกอบอาชีพ โดยการกำหนด สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ให้ความสำคัญกับการ พัฒนากลุ่มเป้าหมาย ด้านจิตใจ ให้มีคุณธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างภูมิคุ้มกันสามารถ จัดการกับองค์ความรู้ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มี การเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาสร้างภูมิคุ้มกันตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งคำนึงถึงธรรมชาติ การเรียนรู้ของผู้ที่อยู่นอกระบบ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสาร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 20)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการศึกษาสายอาชีพที่จัดให้บริการแก่ประชาชนจะมีวิชาที่หลากหลายส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนระยะสั้นๆ มีเนื้อหาที่จับในตัวเอง จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนด้านอาชีพให้สามารถประกอบอาชีพอิสระและเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีการปฏิบัติจริงที่บูรณาการกับวิถีชีวิตให้แก่บุคคลและชุมชนเพื่อแก้ปัญหาการว่างงานและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551ก : 4) หลักสูตรระยะสั้นจะใช้เวลาเรียนตั้งแต่ 50 - 150 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับลักษณะของหลักสูตร ประชาชน และผู้สนใจที่จะศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนตามระยะเวลาที่กำหนดเมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรสามารถนำไปศึกษาต่อหรือต่อยอดเพื่อก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพได้ สำหรับการศึกษาสายสามัญหรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทางศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ได้จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ หรือกลุ่มเป้าหมายที่ขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบ หลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอนนั้นทางศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ได้นำหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มาใช้ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ 2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ 5 สาระ คือ สาระทักษะการเรียนรู้สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต สาระการพัฒนาสังคมการศึกษา ในแต่ละระดับใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 4 ภาคเรียน หรือ 2 ปี มีการทำกิจกรรมโครงการในแต่ละรายวิชา และการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพข.) ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

พิสนุ พงศ์ศรี (2551:135) กล่าวถึง การประเมินการใช้หลักสูตรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหลายประการด้วยกัน คือ ทำให้ได้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร ทำให้ได้ประเมินการใช้ตัวหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ประเมินความก้าวหน้าของการนำไปใช้และความสำเร็จของหลักสูตรรวมถึงผู้ที่รับผิดชอบหลักสูตรและผู้ใช้หลักสูตรทราบถึงจุดอ่อนของหลักสูตร จากเหตุผลดังกล่าว ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบังในฐานะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จนถึงปัจจุบันมีผู้สำเร็จการศึกษาแล้วในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 6 รุ่น ซึ่งยังไม่มีการประเมินว่าหลักสูตรที่นำมาใช้นั้นประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่งที่ควรจะมีการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมุ่งประเมินการใช้หลักสูตร 4 ด้าน คือ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและการประเมินผล เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินการใช้หลักสูตรไปปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรจัดกระบวนการเรียนเรียนได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคมก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง โดยมีประเด็นที่มุ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารและงานบริการหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
4. การวัด และการประเมินผล

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาโครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรของ สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 12) ทศนีย์ สุขเมธี (2531 : 103) บุญมี เณรยอด (2531 : 124) สงัด อุทรานันท์ (2532ข : 263-267) ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 156-157) สุमितร์ คุณานุกร (2523 : 131-132) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2532 : 184) สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์ (2543 : 8) รุจิรี ภูสาระ และ จันทราณี สงวนนาม (2545 : 8) อนงค์ศิริ วิชาลัย (2530 : 69) พิสนุ พงศ์ศรี (2551 : 135) และ ทักษ์สุดา ปานอุทัย (2553 : 61) ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดมาเป็นแนวทางในการประเมินการใช้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยประเด็นที่มุ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารและงานบริการหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
4. การวัด และการประเมินผล

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครู และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 1,360 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้เกณฑ์การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (อ้างใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555 : 48) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) รวมทั้งสิ้น 302 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ประกอบด้วยประเด็นที่มุ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารและงานบริการหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
4. การวัดและการประเมินผล

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง

1.5.2 การประเมินการใช้หลักสูตร หมายถึง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประเมินใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและการประเมินผล

1.5.3 การบริหารและงานบริการหลักสูตร หมายถึง การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรเพื่อนำหลักการจุดมุ่งหมายไปสู่การปฏิบัติและมีสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษาสามารถผลิตผลิตรักศึกษาได้ตรงกับความต้องการของสังคม มีการจัดทำและสรรหาเอกสารหลักสูตรพร้อมทั้งเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสำหรับครูผู้สอนรวมถึงความยากง่ายเนื้อหาวิชาในหลักสูตรและความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการสอน มีการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ในทุกลุ่มสาระ ส่งเสริมการจัดทำแผนการเรียนรู้และมีการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.5.4 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาตามหลักสูตรที่นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายโดยการใช้สื่อการเรียนพร้อมสอดแทรกกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการเรียงลำดับความยากง่ายในกิจกรรมการเรียนการสอนและการเชื่อมโยงให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้

1.5.5 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร หมายถึง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอ ซึ่งประกอบด้วย บริเวณของสถานศึกษา ห้องเรียน ห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน หนังสือประกอบการสอนในรายวิชาต่างๆวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ การจัดทำสื่อการเรียนการสอน รวมไปถึงการอบรมการใช้สื่อการเรียนการสอนให้กับครูและการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนของครูและการนิเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5.6 การวัดและการประเมินผล หมายถึง กระบวนการทดสอบความรู้ ความสามารถทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติของผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

1.5.7 สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตลาดกระบัง ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงลาดกระบัง ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงทับยาว ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงลำปลาทิว ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงชุมทอง ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงคลองสองต้นนุ่น ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงคลองสามประเวศ

1.5.8 ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตลาดกระบัง ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่รับผิดชอบ 6 แขวง คือศูนย์การเรียนชุมชนแขวงลาดกระบัง ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงทับยาว ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงลำปลาทิว ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงชุมทอง ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงคลองสองต้นนุ่น ศูนย์การเรียนชุมชนแขวงคลองสามประเวศ

1.5.9 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตลาดกระบัง

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ผู้วิจัยได้การศึกษาและรวบรวมทฤษฎี หลักการ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและการใช้หลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการ ประเมิน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

2.1.1 ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

2.1.2 องค์ประกอบและลักษณะของหลักสูตรที่ดี

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

2.2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

2.2.2 ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

2.2.3 องค์ประกอบการนำหลักสูตรไปใช้

2.2.4 การประเมินการใช้หลักสูตร

2.2.5 การบริหารและงานบริการหลักสูตร

2.2.6 การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

2.2.7 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

2.2.8 การวัดและการประเมินผล

2.3 การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.3.1 การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.3.2 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

2.1.1 ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

2.1.1.1 ความหมายของหลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2532 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อแสดง ถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

สงัด อุทรานันท์ (2532ข : 16) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรคือสิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา ซึ่งประกอบไปด้วย เนื้อหาสาระที่ได้จัด เรียงลำดับตามความยากง่าย หรือขั้นตอนอย่างดีแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หลักสูตรประกอบด้วยประสบการณ์ทางการเรียนซึ่งได้วางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ต้องการ

3. หลักสูตรเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน

4. หลักสูตรประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งเขาได้ทำ ได้รับรู้ และ ตอบสนองต่อการแนะนำของโรงเรียน

แรมสมร อยู่สถาพร (2533 : 3) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการศึกษาที่จัดสร้างขึ้นสำหรับนักเรียน โดยมุ่งสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรมมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม และให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตตามสภาพของสังคมไทยในขณะนั้น ๆ

สุมิตร คุณานุกร (2533 : 4) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียน ไม่ว่าจะป็นภายในหรือ ภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

บุญมี เณรยอด (2531 : 5) ได้ให้ความหมายไว้ 2 นัย คือ

1. หลักสูตรในความหมายแคบ หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการของผู้เรียน ประกอบด้วย ความมุ่งหมายของการให้การศึกษา เนื้อหาวิชา อัตราเวลาเรียน กิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

2. หลักสูตรในความหมายที่กว้าง หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ทั้งในและนอกโรงเรียน

วิชัย ดิสสระ (2535 : 12) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แม่บท เอกสาร และวัสดุอุปกรณ์การเรียน และประเมินผล

สวัสดี จงกล (2547 : 110) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดซึ่งระบุจุดมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาสาระ และเกณฑ์การใช้หลักสูตรเพื่อให้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ทัศนคติ ทักษะ และพฤติกรรมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ประกอบ บุญชู (2541 : 21) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดในโรงเรียนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งหมายถึง สาระ เนื้อหาวิชา กิจกรรมต่างๆ ที่บรรจุไว้ให้นักเรียน ซึ่งเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับทั้งในส่วนที่จัดไว้โดยการวางแผนและไม่ได้วางแผน ด้วยมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดขึ้นมานี้ จะเป็นประโยชน์ที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติในทางที่พึงประสงค์

สงบ ลักษณะ (2542 : 29 - 32) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง การวางแผนเตรียมการเพื่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผนเตรียมการนี้จะครอบคลุมถึงทุกสิ่งที่จะเป็นวิถีทางไปสู่ผลลัพธ์ คือ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่พึงปรารถนา โดยทั่วไปหลักสูตรจะครอบคลุมถึงองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ซึ่งนิยมเรียกว่า มาตรฐานคุณภาพ (Quality Standards) หรือที่เราคุ้นเคยว่า จุดประสงค์การเรียนรู้

2. ขอบข่ายเนื้อหาวิชา (Content) ที่อาจเรียกว่าองค์ความรู้ (Body of Knowledge)

3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (Learning Activities) ที่เราคุ้นเคยในชื่อแผนการสอนหรือกระบวนการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่ครูจะคิดค้นกระบวนการที่ดีที่สุด (BestPractice) เพื่อรับประกันว่าผู้เรียนทุกคนจะบรรลุผลการเรียนรู้ได้ครบถ้วน กำหนดให้จัดหลักสูตรการศึกษาในส่วนสาระหลักที่เป็นแกนกลางของการศึกษาพื้นฐานเพื่อการศึกษาต่อ การดำรงชีวิต เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(BestPractice) เพื่อรับประกันว่าผู้เรียนทุกคนจะบรรลุผลการเรียนรู้ได้ครบถ้วน กำหนดให้จัดหลักสูตร การศึกษาในส่วนสาระหลักที่เป็นแกนกลางของการศึกษาพื้นฐานเพื่อการศึกษาต่อ การดำรงชีวิต ความเป็นคนไทย และความเป็นพลเมืองดีของชาติ ให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็น สมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม

4. แผนการใช้สื่อการเรียนการสอน (Learning Materials)

5. แผนการวัดผลประเมินผล (Assessment) เพื่อแสดงหลักฐานการบรรลุผลการเรียนรู้โดย หลักการที่เป็นสากลหลักสูตรที่แท้จริงคือ สิ่งที่ครูและปฏิบัติในโรงเรียนในองค์ประกอบ 5 ประการนี้ ความเป็นหลักสูตรจะหยุดอยู่ที่การคิด กำหนดเป็นแผนดำเนินงานใน 5 องค์ประกอบนี้ เมื่อใดที่ครูลงมือจัดการเรียนการสอน จะเรียกว่าการนำหลักสูตรไปใช้ (Implementation) ซึ่งมักตามมา ด้วยการประเมินผลการใช้สูตร (Evaluation) เพื่อให้มีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) สู่การปรับปรุง หลักสูตรใน 5 องค์ประกอบและปรับปรุงการนำหลักสูตรไปใช้

ใจทิพย์ เข็วรัตน์พงษ์ (2539 : 3) ได้รวบรวมความหมายของหลักสูตรที่มีผู้กล่าวถึงและใช้กัน มาก มี 5 ประการ ดังนี้ (ใช้ตัวย่อว่า “SOPEA” ซึ่งมาจากความหมายของหลักสูตรแต่ละลักษณะใน ภาษาอังกฤษ เพื่อง่ายแก่การจำ)

1. Curriculum as Subjects and Subject matter (หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่ เรียน)
2. Curriculum as Objectives (หลักสูตร คือ จุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ)
3. Curriculum as Plans (หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่ คาดหวังแก่นักเรียน)
4. Curriculum as Learners' Experiences (หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัด โดยโรงเรียน)
5. Curriculum as Educational Activities (หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษา ที่จัดให้กับผู้เรียน)

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544 : 41-42) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ครู สร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข และเจริญงอกงาม และเมื่อสรุปเป็นข้อๆ แล้วจะมีความหมาย ดังนี้

1. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทุกชนิดที่ครูให้กับผู้เรียน
2. หลักสูตร คือ รายวิชาและเนื้อหาวิชาที่สร้างขึ้นให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้
3. หลักสูตร คือ ประมวลกิจกรรมต่างๆ ที่ครูจัดให้กับผู้เรียน
4. หลักสูตร คือ ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในการเรียน
5. หลักสูตร คือ ความคาดหวังที่ครูกำหนดไว้ให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดหมายปลายทาง
6. หลักสูตร คือ เครื่องกำหนดชี้แนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนาคตของสังคมนั้นๆ

Saylor, Alexander and Lewis (1981 : 8) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนการสอนที่จัดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่บุคคลที่ได้รับการศึกษา

Sowell (1996 : 5) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เป็นการสะสมความรู้ดั้งเดิม เป็นวิธีการคิด เป็นประสบการณ์ที่ถูกกำหนดไว้เป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้ เป็นความรู้ และคุณลักษณะของผู้เรียน เป็นเนื้อหาและ กระบวนการ เป็นแผนการเรียนการสอน เป็นจุดหมาย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Sowell (1996 : 5) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เป็นการสะสมความรู้ดั้งเดิม เป็นวิธีการคิด เป็นประสบการณ์ที่ถูกกำหนดไว้เป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้ เป็นความรู้ และคุณลักษณะของผู้เรียน เป็นเนื้อหาและ กระบวนการ เป็นแผนการเรียนการสอน เป็นจุดหมาย ปลายทางและผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนและเป็นผลผลิตของระบบเทคโนโลยี เป็นต้น

จากความหมายของหลักสูตรที่นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง โปรแกรมสำหรับการเรียน ซึ่งเป็นเอกสารที่กำหนดแผนงาน โครงการ การศึกษา โครงการประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่สถาบันการศึกษาได้จัดขึ้นให้ผู้เรียน ซึ่งจะประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของการศึกษา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ความรู้ ประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียนตาม จุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

2.1.1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

ความสำคัญของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษานั้น นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

เพ็ญศรี ทวีสุวรรณ (2544 : 252) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรว่าหลักสูตรมีความสำคัญ เพราะ เป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เป็นแนวทางในการดำเนินการของผู้สอนได้ใช้เอกสารหลักสูตรเป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นแนวทางในการ ดำเนินการของผู้บริหารได้ใช้หลักสูตรเป็นแม่บทในการวางแผนการบริหาร เป็นแนวทางในการประเมิน มาตรฐานทางการศึกษาเพราะเป็นเครื่องบ่งชี้การจัดการศึกษาของหน่วยงานนั้น และเป็นเครื่องมือในการ ทบสนองความต้องการของสังคม โดยผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องพัฒนาหลักสูตรให้สนองความ ต้องการของสังคมปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารและประชากรในสังคมของประเทศนั้น เป็นแม่บทในการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

สมนึก ธาตุทอง (2548 : 5) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรว่าหลักสูตรมีความสำคัญ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นโครงการแผนปฏิบัติงานข้อกำหนดหรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของผู้บริหาร การศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและการประเมินผลไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และได้ควบคุมดูแลติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลด้วย

2. หลักสูตรสามารถพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวังเพราะหลักสูตรมีส่วน สำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม และ เป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. หลักสูตรทำให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเองและพัฒนาได้เต็มศักยภาพและวางรากฐานความคิดที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง

4. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาของรัฐบาลด้วย

5. หลักสูตรจะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความสำเร็จของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง ย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูง

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544 :26-27) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรว่าหลักสูตรมีความสำคัญ ดังนี้

1. หลักสูตรช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมประชาธิปไตย
2. หลักสูตรสามารถพัฒนาศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน
3. หลักสูตรพัฒนาการร่วมอยู่ในสังคมของผู้เรียนให้มากที่สุดและพัฒนาการดำรงชีวิต
4. หลักสูตรช่วยพัฒนาชาติให้ก้าวหน้าทัดเทียมประเทศต่างๆในโลก
5. หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการ ความเข้าใจ และความมุ่งหวังในตนเอง
6. หลักสูตรพัฒนาความสามารถทางด้านต่างๆโดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน ในระดับต่างๆ

চারঙ্গ บัวศรี (2542 : 6-7) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นส่วนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพโดยมีรายละเอียดที่บ่งชี้ว่าผู้เรียนควรเรียนรู้อะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยเพียงไร ควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในด้านใด และควรมีพัฒนาการทั้งในส่วนของร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างไร

สมิตร คุณานุกร (2537 : 199-200) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรว่าหลักสูตรมีความสำคัญ เพราะเป็นเครื่องชี้แนวทางหรือเป็นบทบัญญัติของรัฐในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ อีกทั้งยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา และควบคุมการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ปฎล นันทวงศ์ และไพโรจน์ ดั่งวิเศษ (2543 : 9) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นเอกสารที่กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกฝ่ายต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพตามที่พึงประสงค์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

Saylor and Alexander (1974 : 5) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรว่าหลักสูตร มีความสำคัญ เพราะ หลักสูตรเป็นเสมือนแผนภูมิการเดินทางและตารางที่ยืดหยุ่นได้ในการจัดการศึกษาเพราะผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชาในโรงเรียนจะเป็นผู้สร้างหลักสูตร

จากความสำคัญของหลักสูตรที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้น พอสรุปได้ คือ หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นเอกสารซึ่งเป็นแผนการหรือโครงการจัดการศึกษาที่ระบุแนวทางการจัดมวลประสบการณ์ เป็นส่วนกำหนดทิศทางทางการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 องค์ประกอบและลักษณะของหลักสูตรที่ดี

2.1.2.1 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เข้าใจความหมายของหลักสูตรชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะสามารถทำให้ภาพรวมของหลักสูตรทั้งระบบ และเป็นแนวทางการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ ดังนี้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 50) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใดก็ตาม จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญอย่างน้อย 4 ส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ (Contents and Experiences)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผล (Evaluation)

ชำระ บัวศรี (2542 : 8-9) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา

2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากที่ยุทธศาสตร์หลักสูตรไปแล้ว

3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชา หรือกลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์

4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว

5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี และประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ

6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หลังจากที่ยุทธศาสตร์เนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนดไว้

7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผนฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพ การเรียนการสอน

Taba (1962 : 422-425) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละวิชา
3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. วิธีการประเมินผล

สูนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 18-19) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims)
2. เนื้อหา (Content) เนื้อหาวิชา กิจกรรม การประเมินผล วัตถุประสงค์
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผลหลักสูตร (Evaluation)

สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2543 : 6) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นสิ่งกำหนดคุณลักษณะที่พึงปรารถนาที่จะให้เกิดผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุด ที่บอกว่าจะผลิตบุคคลขึ้นมาให้มีคุณลักษณะเช่นไร
2. เนื้อหา เป็นสาระสำคัญของความรู้ที่นำมาใช้เป็นสิ่งเร้า เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาจนบรรลุความมุ่งหมาย
3. กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน
4. เอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่เอกสารการสอนชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติ สื่อและเอกสารอื่น ๆ

5. การวัดและการประเมินผล เป็นวิธีการตรวจสอบและติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินการของหลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหมาย หรือไม่เพียงไร

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ควรประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนการสอนการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้จะมีประโยชน์ทั้งต่อครูผู้สอนและต่อผู้เรียน

2.1.2.2 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

การที่จะพิจารณาว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นดีหรือไม่ ควรพิจารณาตามแนวทางๆ ทั้งในด้านกระบวนการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงในโรงเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายๆ ท่านได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดี ดังนี้

อัมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 21-22) กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มาจากกระบวนการวางแผนงานที่รัดกุม มีขั้นตอนในการดำเนินงานและตั้งอยู่บนรากฐานที่เชื่อถือได้
2. วิธีการกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกและการจัดเนื้อหาวิชา การจัดกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทฤษฎีการสร้างหลักสูตร
3. ต้องตรงตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ เป็นเครื่องมือช่วยให้เป้าหมายทางการศึกษาของชาติบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
4. เป็นหลักสูตรที่ได้มาจากแนวคิดของบุคคลหลายฝ่าย ที่เข้ามามีส่วนรวมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งรวมทั้งผู้ปกครอง ประชาชน และแม้แต่นักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับพื้นฐานที่สำคัญ คือ ปรัชญา จิตวิทยา สังคมเศรษฐกิจ และการปกครอง ตลอดจนวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และเอกลักษณ์ของชาติ
 6. เป็นหลักสูตรที่จัดลำดับเนื้อหา และประสบการณ์ไว้อย่างต่อเนื่อง ไม่วกวนหรือขาดตอนจนผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ไม่ต่อเนื่อง
 7. หลักสูตรที่ดีจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ
 8. เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง เนื้อหาและกิจกรรมต้องเหมาะสมกับพื้นฐานธรรมชาติความต้องการของผู้เรียน
 9. ต้องส่งเสริมความเจริญงอกงามในตัวผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหาเองได้
 10. จะต้องบอกแนวทางการสอน สื่อการเรียนการสอน และแนวทางการวัดผลประเมินผลได้อย่างเหมาะสม
 11. มีความคล่องตัว ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพการณ์ต่างๆ ได้ง่ายท้องถิ่นต่างๆ สามารถนำไปดัดแปลงใช้ได้ เหมาะสมกับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียน
 12. เป็นหลักสูตรที่ครูเข้าใจในหลักการวัตถุประสงค์ได้ง่ายนำไปปฏิบัติได้จริงและสะดวก
 13. มีเนื้อหาสาระบริบูรณ์เพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะมูลฐาน และส่งเสริมให้ถึงขั้นคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น
 14. การบรรจุเนื้อหา ประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องเหมาะสมกับช่วงเวลาที่ใช้การศึกษา
 15. เนื้อหาที่กำหนดสอดคล้องกับสภาพการณ์ดำเนินชีวิต ประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียนสามารถให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
 16. มีการติดตามผลและประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อนำผลมาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น
- สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 19-20) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้
1. ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา
 2. ตรงตามลักษณะของการพัฒนาการของผู้เรียนในวัยต่างๆ
 3. ตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติ
 4. มีเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์เพียงพอที่จะสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และมีพัฒนาการในทุกด้าน
 5. สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือ จัดวิชาทักษะและวิชาเนื้อหาให้เหมาะสมกันในอันที่จะให้ผู้เรียนเจริญงอกงามในทุกด้าน
 6. หลักสูตรที่ดี ควรสำเร็จขึ้นด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อจะได้ผลดีควรจัดทำเป็นรูปคณะกรรมการ
 7. หลักสูตรที่ดี จะต้องยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ เช่น ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต ทางวัฒนธรรม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. หลักสูตรที่ดีจะต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ต่อเนื่องกันไปและจะต้องเรียงลำดับความยากง่ายไม่ให้ขาดตอนจากกัน
9. หลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนเพื่อให้เรียนได้มีโอกาสแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิต เพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างผาสุก
10. หลักสูตรที่ดีจะต้องเพิ่มพูนและส่งเสริมทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นของผู้เรียน
11. หลักสูตรที่ดีย่อมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ ความคิดริเริ่มมีความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต
12. หลักสูตรที่ดี จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นอิสระและทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเพื่อพัฒนาให้รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
13. หลักสูตรที่ดีย่อมบอกแนวทาง วิธีสอน และอุปกรณ์สื่อการสอนประกอบเนื้อหาสาระที่จะสอนไว้อย่างเหมาะสม
14. หลักสูตรที่ดีย่อมมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา เพื่อทราบข้อบกพร่องที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป
15. หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีโอกาสแก้ปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ
16. หลักสูตรที่ดี ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหา
17. หลักสูตรที่ดีต้องเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิตของผู้เรียน
18. หลักสูตรที่ดี ต้องจัดประสบการณ์และกิจกรรมหลายๆอย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของแต่ละบุคคล
19. หลักสูตรที่ดีจะต้องวางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติและสะดวกแก่การวัดและประเมินผล

จากที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรที่ดี ได้มีนักวิชาการทางการศึกษากล่าวไว้หลายท่านซึ่งสามารถกล่าวมาสรุปได้ดังนี้ ลักษณะของหลักสูตรที่ดีนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้และสะดวกแก่การวัดและประเมินผล ซึ่งต้องตรงตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยให้การศึกษบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีการวางแผนหลักสูตรที่ดีและต่อเนื่อง มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นได้ มีบุคคลหลายฝ่ายร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตรการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบในการประเมินหลักสูตรเพื่อต้องการให้หลักสูตรที่ดำเนินการใช้อยู่เป็นหลักสูตรที่ดี มีคุณภาพมากที่สุด และสามารถส่งเสริมผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

2.2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และ อัจฉรา ชานีประศาสน์ (2545 : 127) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหาคำตอบว่าหลักสูตรมีผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด โดยมีการวัด การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล จากหลายองค์ประกอบ ได้แก่ วิเคราะห์จากตัวหลักสูตร วิเคราะห์จากการเตรียมความพร้อม เพื่อส่งเสริมการใช้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตร วิเคราะห์จากกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ วิเคราะห์จากสัมฤทธิ์ผลการเรียนของผู้เรียน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจะต้องนำเสนอข้อมูลเพื่อตัดสินใจ หรือการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหรือเลือกวิธีใหม่

วิชย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 106) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึงกระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล นำผลมาใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่องหรือปัญหาและพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร

สมคิด พรหมจ้อย (2545 : 29) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูง เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด การประเมินผลเป็นกระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการแผนงาน กล่าวคือ แผนงาน / โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการและแผนงานหรือไม่เพียงใด สามารถทำได้ทั้งการประเมินก่อนเริ่มโครงการ การประเมินขณะที่แผนงานโครงการกำลังดำเนินอยู่ และการประเมินผลงาน / โครงการหลังจากการดำเนินงานได้สิ้นสุดแล้ว

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2550 : 7) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การประเมินผลค่าที่ใช้ในการอธิบายและตัดสินคุณสมบัติบางอย่างของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล รวมทั้งกระบวนการและโครงการต่าง ๆ นั้นคือกระบวนการประเมินผล ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเลือกสิ่งที่ต้องการประเมิน
2. การพัฒนาและใช้กระบวนการเพื่ออธิบายสิ่งที่ต้องการประเมินนั้นอย่างถูกต้อง
3. การสังเคราะห์หลักฐานที่เป็นผลจากกระบวนการเหล่านี้ไปสู่การตัดสินใจ

Worthen and Sanders. (1973 : 129) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง หมายถึง กระบวนการคิดวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลอันเป็นข่าวสารที่ให้ประโยชน์สำหรับการตัดสินใจผลผลิต วิธีการ และแนวทางเลือกต่างๆ สำหรับการตัดสินใจ

จากความหมายการประเมินหลักสูตรที่นักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวไว้หลายท่านสามารถสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณา ตัดสินคุณค่าของหลักสูตรที่สร้างขึ้นสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรหรือไม่ โดยมีการดำเนินการประเมินที่มีระบบ มีขั้นตอนผลที่ได้จะช่วยให้การตัดสินใจพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป การประเมินจึงเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการพิจารณาตัดสินใจทางเลือก ในการปรับปรุงข้อบกพร่อง การวางรูปแบบ การกำหนดโครงสร้าง ตลอดจนการดำเนินงานของหลักสูตร

2.2.2 ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

สุพัทธ์ พิบูลย์ (2551 : 7-8) กล่าวว่า ความสำคัญในการประเมินว่า เป็นการดำเนินการศึกษา ค้นคว้าอย่างเป็นระบบ เพื่อตรวจสอบศักยภาพ คุณภาพ หรือความเหมาะสม ของสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือของปฏิบัติการใด ๆ จะมีผลทำให้ได้ข้อมูล หรือสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องในลักษณะต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี หากทำการประเมินแล้วพบว่ายังมีข้อบกพร่อง ก็จะทำให้สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ กล่าวโดยสรุปการประเมินก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน
2. ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานให้เหมาะสมก่อนการนำไป

ปฏิบัติลดโอกาสเสี่ยงในการเกิดปัญหา อุปสรรคที่จะทำให้งานล้มเหลว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. มีโอกาสที่จะปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นการลดโอกาสความสูญเสียในการปฏิบัติงาน

4. การประเมินทำให้ทราบว่าปฏิบัติการใด ๆ ที่ลงทุนไปแล้วเกิดประโยชน์คุ้มค่า

5. การประเมินทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและเกิดการยกระดับคุณภาพงาน

กาญจนา วัชรสุนทร (2548 : 49) กล่าวว่า ความสำคัญในการประเมินหลักสูตรว่าการประเมินหลักสูตร เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินสถาบันการศึกษา ที่ทำให้สถานศึกษา และการประเมินผลผลิตของการจัดการศึกษามีความสมบูรณ์ เนื่องจากการประเมินหลักสูตรเป็นบทบาทของสถาบันการศึกษาที่จะแสดงให้เห็นว่า ได้จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่เด็กอย่างไร สอดคล้องกับความต้องการและบริบทต่าง ๆ ของสังคมและประเทศชาติเพียงใด จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร อาจทำเพื่อการออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการ บริบทและวัฒนธรรมของสังคมและท้องถิ่นที่จะนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของตัวหลักสูตร ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพในการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อการพัฒนา เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรในระยะต่าง ๆ ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร ดังนี้

1. ทำให้ได้ข้อมูลในสิ่งที่มุ่งประเมินเพื่อเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจในเรื่องของการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

2. กระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับได้ทบทวนในสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

3. กระตุ้นให้มีการใช้หลักสูตรได้ถูกต้องและเหมาะสมตามที่ได้กำหนดและวางแผน

4. กระตุ้นให้มีการปรับปรุงในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

5. ได้แนวทางในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2550 : 8 – 9) กล่าวว่า ความสำคัญในการประเมินหลักสูตรว่าเป็นความต้องการจำเป็นต่อการสร้างหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่การวางแผนและการจัดสรรทรัพยากรเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. ให้ทราบปัญหาที่ต้องการแก้ไขตามลำดับความสำคัญอันจะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการดำเนินงาน

2. ช่วยในการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. ช่วยลดการสูญเสียเปล่าของงบประมาณ ทรัพยากร กาล ลังคน และเวลา

4. เป็นแนวทางในการวางแผนงาน และนำแผนงานมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานและการบริหารต่อไป

5. เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงองค์กรและหน่วยงาน

6. ช่วยให้สามารถปฏิบัติหรือดำเนินการได้สอดคล้องตามความต้องการ

7. ช่วยระบุปัญหาที่แท้จริงทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

8. ช่วยในการสำรวจปัญหาและความต้องการต่อการดำเนินหลักสูตร

จากที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของการประเมิน ได้มีนักวิชาการทางการศึกษากล่าวไว้หลายท่านซึ่งสามารถกล่าวมาสรุปได้ดังนี้ ความสำคัญของการประเมิน ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ลดโอกาสเสี่ยงในการเกิดปัญหา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรช่วยในการตัดสินใจ และที่สำคัญช่วยให้เกิดการพัฒนาคคุณภาพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 องค์ประกอบการนำหลักสูตรไปใช้

เมื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเสร็จสมบูรณ์แล้ว ขั้นตอนสำคัญต่อมาคือการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการเรียนรู้อุทยานการเรียนรู้ เป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจะอยู่ในขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้นี้ ซึ่งงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรของผู้เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรควรทำความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างถูกต้อง สัจ จุทรานันท์ (2532ข : 262) กล่าวว่า มี 3 งานสำคัญ คืองานบริหารและงานบริการหลักสูตร งานจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร หากไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนทุกงาน จะทำให้เกิดปัญหาการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยปัญหาในการนำหลักสูตรใช้นั้น มีตั้งแต่การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้บริหารและครูสอน รวมทั้งการเตรียมสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และปัญหาระหว่างการนำหลักสูตรไปใช้คือ การขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่ขาดวิธีการดี ๆ ปัญหาการวัดประเมินผลที่ไม่ครอบคลุมพฤติกรรมผู้เรียน และปัญหาการขาดการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรที่ไม่ต่อเนื่อง ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรต้องตระหนักและมีการดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องมีความพร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้

ดังนั้นความสำเร็จในการใช้หลักสูตรนั้นผู้เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร ต้องทำความเข้าใจที่ชัดเจนในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ 2 กลุ่มหลักสำคัญ คือ ผู้บริหาร และครูสอน ซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องทุกคนต้องได้รับการเตรียมความพร้อมที่จะใช้หลักสูตร ทุกคนต้องรู้หน้าที่ของตนเอง และเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องอบรมหรือชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ ก่อนเปิดเรียนในแต่ละปีการศึกษาอย่างชัดเจนรวมทั้งมีการเตรียมแนวทาง การบริหารการใช้หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จได้ การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะตัวหลักสูตรเป็นเหมือนทฤษฎีการนำหลักสูตรไปใช้ หรือ การสอนเปรียบเสมือนภาคปฏิบัติผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้นั้นต้องพยายามหาเนื้อหาสาระ ปรับปรุง สร้างเอกสาร สื่อ และการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และวิจัยเพื่อประเมินคุณค่าของหลักสูตร ตลอดจนการบริการหลักสูตร อันจะเป็นการเอื้ออำนวยให้การใช้หลักสูตรบังเกิดผลดีดังที่ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งได้กล่าวไว้ ดังนี้

การใช้หลักสูตรมี 3 ส่วนที่สำคัญที่นักพัฒนาหลักสูตรต้องทำความเข้าใจคือ งานบริหารและงานบริการหลักสูตร งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (สัจ จุทรานันท์ 2532ข : 263-267)

1. งานบริหารและงานบริการหลักสูตร

1.1 งานเตรียมบุคลากรการใช้หลักสูตร เพื่อให้เข้าใจจุดหมาย หลักการ โครงสร้างแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีวัดผลประเมินผลของหลักสูตร การเตรียมบุคลากรอาจทำได้หลายวิธี เช่น การอบรมสัมมนา การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การประสานงานกับหน่วยงานผลิตครูในการเตรียมนักศึกษาคู่มือประจำการ การประชุมชี้แจงหลักสูตรต่อชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนเผยแพร่เอกสารทางวิชาการต่างๆ ในห้องที่รับผิดชอบ

1.2 การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร โดยจะต้องพิจารณาอยู่ 2 ประการคือ การคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถ ความถนัด อารมณ์ นิสัยใจคอ หากมีการจัดผู้สอนที่จบในสาขาวิชาที่ตรงกับวิชาที่สอนจะเป็นผลดีที่สุดต่อผู้เรียนซึ่งต้องมีการเตรียมบุคลากรก่อนทำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสอน โดยการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงให้เข้าใจในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ที่ถูกต้องก่อนเปิดภาคเรียน

1.3 การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร เป็นภารกิจของหน่วยงานส่วนกลางและสถานศึกษาเองที่ต้องดำเนินการบริหารและบริการสื่อหลักสูตร ได้แก่ เอกสารหลักสูตรสื่อการเรียนการสอน และเครื่องมือวัดผลประเมินผล รวมทั้งจัดเตรียมงบประมาณสนับสนุนการผลิตสื่อต่างๆ แก่ผู้สอน ให้ไปถึงผู้ใช้หลักสูตรหรือผู้สอนให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลาของแต่ละภาคเรียน

1.4 การบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียน ได้แก่ จัดการสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอน เช่น ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ห้องเรียนทางภาษา ห้องเรียนพุทธศาสนา ห้องแนะแนว ห้องปฏิบัติการทางวิชาชีพ ห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน และเครื่องมือวัดผลประเมินผล เป็นต้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องพยายามจัดให้มีขึ้นรวมทั้งชี้แนะแหล่งวิชาการจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆภายนอกโรงเรียนด้วย รุจิรี ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545 : 8) ได้เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโดยทั่วไปว่า ผู้บริหารนอกจากจะมีหน้าที่ในการบริการด้านวิชาการแล้วยังต้องเป็นผู้ให้บริการด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

1.4.1 การบริการจัดห้องสมุด ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่สำคัญที่สุดในโรงเรียนโดยจัดหาเอกสารอ้างอิง การใช้วิธีการสืบค้นที่ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการอ่านเพื่อเชิญชวนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

1.4.2 การจัดหาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ภายนอกสถานศึกษา เช่น จัดหาสื่อธรรมชาติแทนการใช้สื่ออุปกรณ์ราคาแพง รวมทั้งจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยจัดเป็นทำเนียบรายชื่อไว้เพื่อช่วยให้ผู้สอนได้มีโอกาสใช้บุคลากรเหล่านี้เสริมสร้างความรู้ในสภาพจริงของท้องถิ่น

1.4.3 การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้สวยงาม สะอาด น่าอยู่ ปลอดภัย และปราศจากอบายมุข

1.4.4 การจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองเป็นประจำเพื่อรับฟังความคิดเห็นการใช้หลักสูตร คือ พฤติกรรมและการปฏิบัติของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้หลักสูตร

1.4.5 การจัดให้มีอาคารสถานที่ ห้องเรียนเฉพาะเท่าที่จะมีโอกาสจัดได้ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4.6 การจัดทำและจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน โดยมีการจัดทำหรือจัดหาใหม่ตามความเหมาะสมของหลักสูตรแต่ละวิชาที่กำหนดไว้

1.4.7 การจัดสรรงบประมาณ โดยคำนึงถึงการใช้หลักสูตรเป็นสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าอาคารสถานที่

1.4.8 จัดโครงการในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ตั้งแต่ผู้สอน ผู้เรียน เจ้าหน้าที่ นักการภารโรง รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคคลในชุมชน หน่วยงานทางราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และผู้ปกครองนักเรียน ให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา

2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

2.1 การปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและสามารถสนองความต้องการของผู้เรียนจึงควรมีการปรับปรุงหลักสูตรกลางให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

2.2 การบริหารงานวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

22.1 การจัดชั้นเรียน หรือการจัดกลุ่มผู้เรียน สามารถทำได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และนโยบายของโรงเรียนซึ่งมีแนวทางการจัดชั้นเรียน ดังนี้

22.1.1 จัดกลุ่มผู้เรียนเป็นชั้นเรียน การจัดกลุ่มผู้เรียนลักษณะนี้ง่ายและสะดวก ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน จึงเป็นที่นิยมในการจัดการเรียนการสอนมาก

22.1.2 จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ วิธีการจัดแบบนี้ไม่คำนึงถึงอายุของผู้เรียน แต่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนที่มีอยู่ใกล้เคียงกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน วิธีการคัดเลือกอาจทดสอบด้วยแบบทดสอบคัดเลือก การใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ของผู้เรียนในชั้นเรียนตอนต้นๆ

22.1.3 จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสนใจ การจัดกลุ่มแบบนี้ หมายถึง ผู้เรียนสนใจวิชาใดก็อาจรวมกลุ่มกันให้โรงเรียนจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ เป็นการจัดกลุ่มการเรียนรู้ที่คำนึงถึงหลักจิตวิทยาที่ว่า ผู้เรียนย่อมเรียนได้ดีหากมีความสนใจที่จะเรียน การจัดกลุ่มวิชาให้ผู้เรียนเลือกตามความสนใจ นับว่าเป็นการจัดที่ตอบสนองความถนัดและความสนใจของบุคคล

22.2 การจัดครูเข้าสอน มีแนวทางการจัดครูเข้าสอน ดังนี้

22.2.1 การจัดผู้สอนประจำชั้น เป็นการจัดที่ทำมานานคู่กับการจัดกลุ่มผู้เรียนแบบมีชั้น โดยปกติการบรรจุครูผู้สอนมักจะยึดหลักเกณฑ์ให้พอดีกับจำนวนชั้นและในแต่ละชั้นจะกำหนดจำนวนผู้เรียนไว้ด้วย

22.2.2 การจัดครูแนะแนวเพื่อให้คำแนะนำในการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การเลือกวิชาที่สนใจ ช่อมเสริมส่วนที่บกพร่อง นอกจากนั้นยังช่วยเสนอแนะการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ร่วมมือกับครูประจำชั้นในการจัดกิจกรรมวิชาการนอกห้องเรียน การประสานกับผู้ปกครอง และภารกิจอื่นๆ ที่ครูแนะแนวจะปฏิบัติได้ตามเขตของความรับผิดชอบ

22.2.3 การจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้มักจะเป็นผู้มี ความรู้และประสบการณ์ในกลุ่มวิชานั้นๆ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ การจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้ทราบสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์ แนวคิดจากครูอย่างลึกซึ้งมากกว่าเพราะครูประจำวิชาต่างก็มุ่งสอนวิชาของตน ทำให้ขาดการผสมผสานความรู้เข้าด้วยกันผู้เรียนจะต้องนำไปบูรณาการเอง ทำให้ขาดการผสมผสานความรู้เข้าด้วยกันผู้เรียนจะต้องนำไปบูรณาการเอง ทำให้ขาดการผสมผสานความรู้เข้าด้วยกัน ถ้าครูคนเดียวกันสอนก็สามารถผสมผสานและตัดเนื้อหาบางส่วนออกไปได้การจัดการสอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจแก้ไขข้อจำกัดได้ดังนี้ คือ ครูจะต้องวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน

22.2.4 การจัดครูสอนเป็นคณะ หมายถึง การจัดครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปทำหน้าที่วางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน สอนร่วมกัน วัดและประเมินผลร่วมกันรับผิดชอบผลการปฏิบัติและพฤติกรรมของผู้เรียนร่วมกัน

22.2.5 การจัดตารางสอนหรือตารางเรียน ตารางสอนหรือตารางเรียน หมายถึง ตารางกำหนดวิชาและเวลาที่เรียนในแต่ละวันตลอดสัปดาห์เพื่อใช้มาเป็นแนวทางในการดำเนินการสอน ตารางสอนแบบตายตัว (Block Schedule or Traditional schedule) เป็นตารางที่มีช่วงเวลาเรียนเท่ากันหมด ไม่ว่าจะเรียนวิชาใด การจัดช่วงเวลาเรียนอาจเรียกเป็นคาบหรือชั่วโมง ถ้าเรียกเป็นคาบจะต้องกำหนดด้วยว่า แต่ละคาบใช้เวลากี่นาทีกี่ชั่วโมง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัยและความพร้อมของผู้เรียน ตารางสอนแบบยืดหยุ่น (Flexible Schedule) เป็นการจัดตารางที่ไม่กำหนดตายตัวว่าจะมีกี่คาบ คาบละกี่นาที/กี่ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่นไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดตารางแบบนี้มาจากความคิดที่ว่าเนื้อหาวิชา กิจกรรมต่างๆ ใช้เวลาและความพยายามในการเรียนต่างกัน เป็นการจัดตารางเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาพัฒนาของการเรียน

2.3 การทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญที่สุดสำหรับครูที่จะใช้สอน กระบวนการสอนและกำหนดเวลาในการสอนไว้อย่างครบถ้วน ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องนำหลักสูตรมาวิเคราะห์ และอาจจัดทำเป็นหน่วยแล้วเขียนแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ซึ่งบุคลากรในท้องถิ่นนั้นๆอาจมีส่วนร่วมด้วย ซึ่ง รุจิรี ภู่อาระ และ จันทรานี สงวนนาม (2545 : 130) เสนอแนะว่าการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ครูต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจเรื่องราวต่างๆ ที่เรียนได้เป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งต้องพิจารณาถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ว่าในการสอนครั้งนั้นมีจุดประสงค์การเรียนรู้สำคัญอย่างไร การที่จะให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้นั้น จะต้องให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอะไรบ้าง บางครั้งการที่ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้นั้น จะต้องให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอะไรบ้าง บางครั้งการที่ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในจุดมุ่งหมายหนึ่ง อาจจะสามารถจัดกิจกรรมได้หลายๆชนิด แต่ละชนิดอาจแตกต่างกันในเรื่องของการใช้เวลา การใช้แรงงาน การใช้ทรัพยากร ตลอดถึงการใช้งบประมาณ

2.5 การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลเป็นส่วนที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินว่าผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการสอนที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด การวัดผลประเมินผลจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งจำเป็นต้องจัดให้เป็นระบบที่ชัดเจน เหมาะสม เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอนอันเป็นส่วนสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้

3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

การนิเทศการใช้หลักสูตร ในระหว่างการใช้หลักสูตรนั้นหน่วยงานส่วนกลางในฐานะผู้พัฒนาหลักสูตร ควรจะได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียน ว่าได้ดำเนินไปด้วยความถูกต้อง หรือไม่ หรือมีปัญหาใดบ้างจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไข รุจิรี ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม (2545 : 134) ได้สรุปหลักการในการนิเทศการใช้หลักสูตรไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจหลักการ และจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของหลักสูตร วิธีการนิเทศใช้การประชุมชี้แจงปรึกษาหารือ เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตร

2. กระตุ้นให้ผู้สอนเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่ผู้เรียนและชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง

3. ช่วยให้ผู้สอนกล้าแสดงออกในการอภิปรายปัญหาต่างๆที่เกิดจากการนำหลักสูตรไปใช้

4. ช่วยทำให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. จัดกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการ ได้แก่

- 1.4 การจัดตารางสอน
- 1.5 การจัดแผนการเรียน
- 1.6 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 1.7 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
- 1.8 การนิเทศติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตร
- 1.9 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน
2. งานการสอน มีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

2.1 การทำความเข้าใจในหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

- 2.2 การวางแผนการสอน
- 2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.4 การพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนการสอน
- 2.5 การจัดสอนซ่อมเสริม
- 2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์ (2543 : 8) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำหลักสูตรที่วางแผนไว้ไปใช้จริง โดยพิจารณาตรวจสอบ ได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตร
 - 1.1 การจัดทำแผนการสอน
 - 1.2 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร
 - 1.3 การจัดหาสื่อการเรียนการสอน
 - 1.4 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์การเรียนการสอน

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน

- 2.1 กิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.2 เทคนิคและวิธีสอน

3. ด้านการวัดและการประเมิน

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 12) กล่าวว่า รูปแบบองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรในการนำหลักสูตรไปใช้หรือนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล ดังนี้

1. หลักสูตรหรือข้อกำหนดการเรียนการสอนมีความมุ่งหมาย
2. เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู ประมวลการสอน แผนการสอน หนังสือเรียน
3. วัสดุหลักสูตร หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ่านประกอบ หนังสือเสริมอ่าน

หนังสือตำราครู

4. สื่อการเรียนการสอน เครื่องฉาย อุปกรณ์ และวัสดุอื่นๆ
5. กระบวนการเรียนการสอน เทคนิคที่ใช้
6. การประเมิน การวัด การประเมินผล

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 131-132) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ควรประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน เป็นการตีความหมายและกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรออกมาในรูปของเอกสารหลักสูตร และวัสดุอุปกรณ์การสอนเพื่อผู้สอนจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดทำแผนการสอน

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ เพื่อการใช้หลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้หลักสูตรได้สัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมาย ซึ่งผู้บริหารต้องคำนึง เช่น การจัดครูเข้าสอนตามความถนัด การจัดตารางสอน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

3. การสอนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ ครูจึงเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุด ครูจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมโดยผู้บริหารต้องคอยให้ความสะดวก ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่ครูเพื่อให้การสอนของครูและการเรียนของเด็กบังเกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2532 : 184) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการ โรงเรียนจะต้องศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนครั้งนี้มีเป้าประสงค์ที่แท้จริงคืออะไร และสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและชุมชนเพียงไร ทางโรงเรียนมีความพร้อมต่อการนำหลักสูตรมาปรับใช้อย่างไรบ้าง วัสดุประกอบหลักสูตรและแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่จะนำเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักสูตรนี้จะจัดหาได้อย่างไร และโดยวิธีใดงบประมาณและอาคารสถานที่พอเพียงหรือไม่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะทำโดยวิธีใด การวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตรใหม่อย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอนจะทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่าย

2. การเตรียมจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ โรงเรียนควรจัดอบรมในรูปการประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ครูได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาของหลักสูตรและวิธีนำหลักสูตรไปปรับใช้ในห้องเรียน โดยการสร้างกำหนดการสอน ประมวลผลการสอน การเลือกและจัดประสบการณ์เรียนและทดลองสอน เพื่อแก้ไขปรับปรุง หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้วผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคอยดูแลนิเทศและบริการครูอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

3. การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น ตัวครูจะต้องมองเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในสังคม ครูจะต้องก้าวให้ทันกับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะครูจะเป็นผู้ที่ทำให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในชีวิตสังคมปัจจุบันมากที่สุด ฉะนั้น การคัดเลือกและจัดครูเข้าสอนจึงต้องระมัดระวังแม้ว่าครูจะผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรมาแล้วก็ตาม

4. การจัดตารางสอน การจัดตารางสอนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรได้เหมือนกัน ในการจัดตารางสอนควรคำนึงถึงการเรียนรู้วิชาต่างๆ ไม่ควรใช้เวลาเท่าๆกัน ระดับของความยากง่ายของการเรียนรู้ก็ย่อมแตกต่างกัน ช่วงการเรียนรู้จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนและเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนและรวมถึงอัตราเวลาเรียนในแต่ละภาคการศึกษาและรอบปีการศึกษาตลอดจนชั่วโมงสอนของครู นอกจากนี้การใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน โรงฝึกงาน ห้องทดลอง จะต้องมีการใช้ตลอดเวลา จึงจะถือว่าการใช้อาคารสถานที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน การจัดทำกำหนดการสอน ประมวลการสอน แผนการสอน พัฒนาคู่มือครู แบบเรียน และสื่อการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องจัดทำ โดยเฉพาะแผนการสอนจะช่วยให้ครูเห็นแนวทางว่าจะเลือกกิจกรรมอะไรให้กับเด็ก และกิจกรรมอะไรที่จะทำให้นักเรียนอยากเรียน การจัดทำสื่อการเรียนการสอนควรจะร่วมกันทำเพราะจะเป็นการประหยัดแรงงาน งบประมาณ และครอบคลุมเนื้อหาสาระได้มากกว่า และที่สำคัญคือผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถความสนใจและตรงกับความต้องการของชุมชน

6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนและประชาชนในชุมชนนั้น เป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจว่าการใช้หลักสูตรใหม่นั้นลูกหลานของเขาจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรเกี่ยวกับการเรียนรู้ เจตคติ ค่านิยม และความสามารถในการแก้ไขปัญหา การประชาสัมพันธ์หลักสูตรจะต้องทำติดต่อกันไป และแต่ละครั้งไม่ควรนานเพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย การใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องช่วยประชาสัมพันธ์หลักสูตร เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์จะช่วยได้มาก

7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการเลือกสรรโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการเรียนรู้ของเด็กไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนก็จะเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ เช่น การจัดบริการอาหารกลางวัน เด็กจะได้แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกคุณค่าอาหารที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การบริโภคอาหารที่ได้สัดส่วนและถูกสุขลักษณะ และมรรยาทในการรับประทานอาหาร เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เด็กจะเกิดการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติโดยไม่รู้ตัว และผลจากการเรียนรู้นี้จะช่วยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวเด็กต่อไป

8. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจะต้องกระทำเป็นขั้นตอน ถ้าจุดมุ่งหมายของการใช้หลักสูตรกำหนดไว้อย่างชัดเจน การประเมินเพื่อปรับปรุงก็จะทำได้ง่ายและทราบว่า การปรับปรุงควรจะเริ่มที่จุดใดบ้าง วิธีการทำนั้นจะอย่างไร การประเมินผลหลักสูตรควรจะคำนึงถึงการประเมินผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2550 : 69) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ควรพิจารณากิจกรรม 3 ประเภท ดังนี้

1. การปรับเพื่อนำไปสู่การสอน คือการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแม่บทกับแผนการสอนในด้านจุดหมาย จุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล

2. การจัดเตรียมดำเนินการ คือจัดประชุมครูเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและวางแผนการสอนร่วมกัน เช่น การจัดครูเข้าสอน การจัดทำตารางสอน โครงการสอน บันทึกการสอน ประเมินคุณภาพของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้นเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

พิสนุ พงศ์ศรี (2551 : 135) กล่าวว่า การประเมินการใช้หลักสูตรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหลายประการด้วยกัน คือ ทำให้ได้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร ทำให้ได้ประเมินการใช้ตัวหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ประเมินความก้าวหน้าของการนำไปใช้และความสำเร็จของหลักสูตรรวมถึงผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้ใช้หลักสูตรทราบถึงจุดอ่อนของหลักสูตร และกลยุทธ์สำคัญที่จะทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จมี ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การบริหารและงานบริการหลักสูตร
 - 1.1 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
 - 1.2 การกำหนดบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน
 - 1.3 การสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา ควรให้ได้คนมีความรู้ความสามารถเสียสละ และเป็นตัวแทนของกลุ่มต่างๆ อย่างแท้จริง
 - 1.4 จัดการฝึกอบรม/สัมมนาให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง การบริหารและจัดการศึกษา และการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 - 1.5 การสนับสนุนให้ครูอาจารย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด
 - 1.6 การจัดให้มีเครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และความร่วมมือกัน
 - 1.7 จัดให้มีการกำหนดมาตรฐานงานของคณะกรรมการสถานศึกษา และกำกับ ดูแล ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
 2. การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.1 จัดทำสาระของหลักสูตร
 - 2.2 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร
 - 3.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้
 - 3.2 จัดหา เลือก ใช้ ทำและพัฒนาสื่อ
 - 3.4 จัดกระบวนการเรียนรู้
 - 3.5 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.6 วัดผล ประเมินผล
 - 3.4 นิเทศ กำกับ ติดตาม
 - 3.5 วิจัยเพื่อพัฒนา ฯลฯ
 4. การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)
 5. การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล
 6. การสรุปผลการดำเนินงาน
 7. การปรับปรุง พัฒนา
 8. จัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงาน
 - 8.1 รวบรวมผลการดำเนินงาน
 - 8.2 เขียนรายงานประจำปี
- ทักษ์สุดา ปานอุทัย (2553 :61) กล่าวว่า กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ สามารถให้

ข้อมูลดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้และวัสดุอุปกรณ์
 - 1.1 กระบวนการวางแผนการจัดการเรียนรู้จากหลักสูตรมาสู่แผนการจัดการเรียนรู้
 - 1.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 1.3 การวางแผนการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ อุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนรู้
2. การบริหารหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.1 กระบวนการในการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้อง
- 2.2 กระบวนการในการจัดครูเข้าสอนและการจัดตารางสอน
- 2.3 การให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การวัดและประเมินผล
- 3.3 คู่มือการวัดและประเมินผล
- 3.4 แผนการวัดและประเมินผล
- 3.5 กระบวนการในการวัดและประเมินผลผู้เรียน
4. การนิเทศ
- 4.1 การวางแผนในการนิเทศการสอน
- 4.2 วิธีการในการนิเทศการสอน
- 4.3 การสรุปและแจ้งผลการนิเทศ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ สรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้จำเป็นต้องศึกษาหลักสูตร แล้วแปลงหลักสูตรเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็น คู่มือครู แผนการสอน บทเรียน หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด และสื่อการสอนต่าง ๆ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอน เพราะการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการใช้หลักสูตร ผู้บริหาร และครูจะต้องทำความเข้าใจกับหลักสูตรให้ถ่องแท้ ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร จึงจะทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้ ซึ่งสามารถสรุป เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้โดยการสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปร	นักวิชาการ														
	แนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง														
	สันต์ ธรรมบำรุง 2527	ทัศนีย์ ศุภเมธี 2531	บุญมี เณรยอด 2531	สงัด อุทรานันท์ 2532	ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ 2539	สุมิตร คุณานุกร 2542	วิชัย วงษ์ใหญ่ 2543	สมคิด พรหมจ้อย 2543	สุพัตร์ พิบูลย์ 2543	รุจิร ภูสาระ 2545	จันทรานี สงวนนาม 2545	อนงค์ศิริ วิชาลัย 2550	พิสนุ พงศ์ศรี 2551	ทักษ์สุดา ปานอุทัย 2553	ค่าความถี่
1. การบริหารและงานบริการหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	14
2. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	✓	✓	✓			✓				✓	✓	✓	✓	✓	9
4. การวัด และประเมินผล	✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
5. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน			✓		✓				✓	✓	✓				5
6. การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่				✓				✓		✓	✓				4

จากการศึกษาโครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรของ สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 12) ทัศนีย์ ศุภเมธี (2531 : 103) บุญมี เณรยอด (2531 : 124) สงัด อุทรานันท์ (2532ข : 263-267) ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 156-157) สุมิตร คุณานุกร (2523 : 131-132) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2532 : 184) สมคิด พรหมจ้อย และ สุพัตร์ พิบูลย์ (2543 : 8) รุจิร ภูสาระ และ จันทรานี สงวนนาม (2545 : 8) อนงค์ศิริ วิชาลัย (2530 : 69) พิสนุ พงศ์ศรี (2551 : 135) และทักษ์สุดา ปานอุทัย (2553 : 61) ผู้วิจัยได้สรุปเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง โดยผู้วิจัยมุ่งประเมินตามกรอบแนวคิดที่ได้สังเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร มีประเด็นที่น่าสนใจ 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารและงานบริการหลักสูตร
2. การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
4. การวัด และประเมินผล

2.2.4 การประเมินการใช้หลักสูตร

หลังจากที่หลักสูตรได้นำไปดำเนินการใช้และมีการประเมินผลหลักสูตรขณะดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้จนกระทั่งสิ้นสุดกิจกรรมของหลักสูตรแล้ว มีความจำเป็นที่ต้องทำการประเมินหลักสูตรอีกครั้ง เพื่อให้รู้คำตอบต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตรทั้งหมดในภาพรวมว่าผลของการใช้หลักสูตรเป็นอย่างไร ก่อให้เกิดผลอื่นใดตามมาหรือไม่ซึ่งก็จะเป็นการประเมินผลหลักสูตรแบบสรุปรวบยอด หรือการประเมินผลหลักสูตรหลังการดำเนินการ

1. การบริหารและงานบริการหลักสูตร
2. การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
4. การวัด และประเมินผล

2.2.4 การประเมินการใช้หลักสูตร

หลังจากที่หลักสูตรได้นำไปดำเนินการใช้และมีการประเมินผลหลักสูตรขณะดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้จนกระทั่งสิ้นสุดกิจกรรมของหลักสูตรแล้ว มีความจำเป็นที่ต้องทำการประเมินหลักสูตรอีกครั้ง เพื่อให้รู้คำตอบต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตรทั้งหมดในภาพรวมว่าผลของการใช้หลักสูตรเป็นอย่างไร ก่อให้เกิดผลอื่นใดตามมาหรือไม่ซึ่งก็จะเป็นการประเมินผลหลักสูตรแบบสรุปรวบยอด หรือการประเมินผลหลักสูตรหลังการดำเนินการ

2.2.4.1 ความหมายของการประเมินการใช้หลักสูตร

การประเมินการใช้หลักสูตร มีผู้ให้ความหมายของการประเมินการใช้หลักสูตร ดังนี้ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557 : 178) กล่าวว่า การประเมินผลการใช้หลักสูตร หมายถึง การประเมินภายหลังจากการได้นำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย หรือตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์ (2539 : 35) กล่าวว่า การประเมินการใช้หลักสูตร หมายถึง การประเมินตามระยะเวลาการดำเนินการที่หลักสูตรกำหนดไว้หลังการใช้หลักสูตร ซึ่งการใช้หลักสูตรแต่ละหลักสูตรใช้เวลาไม่น้อยแตกต่างกันไป

สงัด อุทรานันท์ (2532ข : 45) กล่าวว่า การประเมินการใช้หลักสูตร หมายถึง การประเมินหลังจากที่ได้นำหลักสูตรไปใช้อย่างครบวงจรกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหลักสูตรแต่ละหลักสูตรมีระยะเวลาที่ต่างกันไปแต่มีความจำเป็นที่จะต้องทำตามระยะเวลาของแต่ละหลักสูตรกำหนดไว้

บุญมี เณรยอด (2531 : 25) กล่าวว่า การประเมินการใช้หลักสูตร หมายถึง การประเมินหลังการดำเนินโครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

จากความหมายของการประเมินการใช้หลักสูตรที่นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การประเมินการใช้หลักสูตร หมายถึง การประเมินผลหลังจากการนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบว่าการใช้หลักสูตรเป็นอย่างไร ก่อให้เกิดผลอย่างไรซึ่งเป็นการสรุปแบบรวบยอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินการใช้หลักสูตร

Guba and Lincoln (1983 : 146) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตรหลังการใช้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๆ 4 ประการ ได้แก่

2.2.4.2.1 เพื่อให้รู้ว่าการ ของหลักสูตรที่ผ่านมาทั้งหมด ได้ผลเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบวางแผนเริ่มแรกหรือไม่

2.2.4.2.2 เพื่อจะรู้ว่าผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานจากการดำเนินงานของหลักสูตรนั้นใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานไปมากน้อยเพียงใด คุ่มค่าหรือไม่กับทรัพยากรที่ต้องสูญเสียไป และผลที่ได้จากหลักสูตรเพียงพอกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับบริการจากหลักสูตรหรือไม่

2.2.4.2.3 เพื่อที่จะรู้ว่าผลที่เกิดจากการดำเนินงานของหลักสูตรนั้นเป็นผลที่แท้จริงจากการดำเนินงานจากหลักสูตรโดยตรงหรือไม่ และมีผลอื่นใดที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากหลักสูตรไปทำให้เกิดขึ้นโดยมิได้มุ่งหวัง หรือต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งเรียกว่าผลกระทบหรือผลข้างเคียง

2.2.4.2.4 เพื่อประเมินองค์ประกอบด้านต่างๆ ของหลักสูตรทั้งหมด ส่วนใหญ่จะทำการประเมินด้านสถานะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ของหลักสูตร

จากวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ประการข้างต้น เมื่อผู้ประเมินสามารถหาคำตอบให้ได้แล้วก็ จะนำไปสู่การตัดสินใจสำหรับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบหลักสูตรในการขยายผลการใช้หรือ การยกเลิกการใช้หลักสูตรดังกล่าวต่อไป

2.2.4.3. เทคนิคและวิธีการประเมินการใช้หลักสูตร

ใจทิพย์ เข็วรัตน์พงษ์. (2539 : 87) กล่าวว่า การประเมินการใช้หลักสูตรมีเทคนิค วิธีการประเมิน 4 วิธี ดังนี้

2.2.4.3.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร คือ การประเมินเพื่อจะรู้ว่าหลักสูตรได้ผลตามที่ต้องการหรือไม่ ทั้งนี้โดยยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นตัวเปรียบเทียบ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรทุก ๆ ระดับมุ่งไปยังผลที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการบริหารหลักสูตรในด้านต่างๆ อันเป็นขั้นตอนของการใช้หลักสูตร ล้วนแต่มุ่งไปยังผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งสิ้น ดังนั้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรก็คือการประเมินผลที่เกิดขึ้นที่ตัวผู้เรียน หรือความสำเร็จของตัวผู้เรียนว่าสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

ความสำเร็จของตัวผู้เรียนหรือสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ได้แก่ ความรู้ความสามารถในวิชาการต่างๆ ที่เรียนและสัมฤทธิ์ผลที่ไม่ใช่ทางวิชาการ ได้แก่ บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ เป็นต้น นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอาจแบ่งตามจุดหมายทางการศึกษาตามแนวคิดของบลูมและคณะ (Bloom.1972 : 76) ได้จำแนกจุดหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) เครื่องมือวัดด้านสติปัญญา ได้แก่ แบบทดสอบด้านความรู้สีก (Affective Domain) เครื่องมือวัดด้านความรู้สีก ได้แก่ แบบวัดทัศนคติ ความสนใจ แรงจูงใจ ความนึกคิดเกี่ยวกับตน และด้านทักษะและกลไก (Psychomotor Domain) เครื่องมือวัดด้านทักษะและกลไก ได้แก่ การวัดการปฏิบัติจริงและในสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร นอกจากจะประเมินผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ แล้วอาจติดตามผลความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน และประสบความสำเร็จในการทำงานหรือศึกษาต่อหรือไม่ เพียงใด มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะแก้ปัญหาและปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ดีหรือไม่ โดยติดตามสอบถามจากผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษา นายจ้างหรือเจ้าของสถาบันประกอบการ ซึ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การส่งแบบสอบถาม เป็นต้น

2.2.4.3.2 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายมีวิธีวิเคราะห์ความสำคัญอยู่ 3 วิธี คือ

(1) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย – ประสิทธิภาพของหลักสูตร (Cost-effective analysis) เป็นการวิเคราะห์ที่ใช้ประเมินหลักสูตรต่าง ๆ โดยดูจากค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เสียไป เปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือหลักสูตร เทคนิคการวิเคราะห์ที่ใช้ในการประเมินเพื่อเปรียบเทียบโครงการหรือหลักสูตรต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์เหมือนกัน และสามารถใช้ตัวแปรร่วมกันในการวัดประสิทธิผลที่เกิดจากหลักสูตรเหล่านี้ได้ โดยหลักสูตรที่มีประสิทธิผลเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ดีที่สุด จะเป็นหลักสูตรที่สามารถดำเนินการให้ได้ผลดีกว่าแต่เสียต้นทุนค่าใช้จ่ายเท่ากับหลักสูตรอื่น ๆ หรือมีฉะนั้นก็เป็นหลักสูตรที่ให้ผลเท่ากับหลักสูตรอื่น ๆ แต่เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า (Guba and Lincoln, 1983 : 160)

(2) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย – ผลกำไรจากการลงทุน (Cost-benefit analysis) เป็นการวิเคราะห์ที่ใช้ประเมินโครงการ โดยดูต้นทุนค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้นซึ่งวัดในรูปของตัวเงิน เช่น วัดในรูปของรายได้ที่เกิดจากการนำความรู้ที่ได้จากโครงการไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพการงาน เป็นต้น

(3) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย – คุณค่าของโครงการ (Cost-utility analysis) เป็นการประเมินโครงการโดยดูค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบกับคุณค่าของผลที่เกิดจากโครงการ โดยเป็นการประเมินคุณค่าตามความคิดเห็นของผู้ประเมิน หรือกลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูล

2.2.4.3.3 การประเมินผลกระทบ

การประเมินผลกระทบของหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสรุป เมื่อสิ้นสุดโครงการใช้หลักสูตรในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง และผลกระทบที่แท้จริงจะต้องสัมพันธ์กับผลผลิตที่ได้รับจากหลักสูตรด้วย ดังที่ (Guba and Lincoln, 1983 : 165) ได้จำแนกผลของโครงการออกเป็น 3 ประเภท คือ ผลผลิตที่ได้รับ และผลกระทบโดยใช้ระยะเวลาของการดำเนินงานเป็นหลักดังรายละเอียดดังนี้

ผลผลิต (Output) เป็นผลของโครงการในช่วงเวลาที่ดำเนินโครงการเสร็จสิ้นลง ตัวอย่างเช่น ผลของโครงการอ่านออกเขียนได้ หมายถึง จำนวนผู้ที่ลงทะเบียนไว้อัตราการมาเรียน คะแนนที่วัดผลก่อนเรียนและหลังเรียนในแต่ละหน่วยที่มีการเรียนการสอนซึ่งผลดังกล่าวจะเน้นว่ามีอะไรเกิดขึ้นกับผู้เรียนในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มากกว่าจะวัดว่ามีอะไรเกิดขึ้นจากโครงการบ้าง

ผลที่ได้รับ (Effect) เป็นผลของโครงการในช่วงเวลาที่ห่างออกไป ตัวอย่างเช่น ผลของโครงการอ่านออกเขียนได้ หมายถึง จำนวนหรืออัตราของคนที่มีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น การเริ่มอ่านหนังสือพิมพ์ การเริ่มอ่านหนังสือคู่มือการเกษตร การอ่านหนังสือให้ลูกฟังและลักษณะอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นว่า การที่ประชาชนเข้าร่วมโครงการจะทำให้เขาพัฒนาไปในทิศทางตามที่กำหนดไว้ในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลกระทบ (Impact) เป็นผลของโครงการในช่วงระยะเวลาที่นานออกไปบางครั้ง ผลกระทบดังกล่าวจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อโครงการได้เสร็จสิ้นลงไปในเวลาหนึ่งแล้ว และเป็นผลของโครงการที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลและชุมชน ตัวอย่างของโครงการอ่านออกเขียนได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางการเกษตร ซึ่งมีผลมาจากการอ่านเอกสารหรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร หรือการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับประเพณี และวัฒนธรรมเป็นผลมาจากการฝึกอบรมหรือการแนะนำให้มีการรวมกลุ่มกัน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าผลกระทบของโครงการจะปรากฏออกมาในด้านเศรษฐกิจ สังคม การประกอบอาชีพ การย้ายถิ่น อุบัติสภาพจิตใจของบุคคล และชุมชน

2.2.4.3.4 การประเมินหลักสูตรทั้งระบบ

เมื่อการใช้หลักสูตรแม่บทครบกระบวนการเรียบร้อยแล้วมีความจำเป็นที่จะต้องประเมินหลักสูตรทั้งระบบ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร รวมทั้งมีทรัพยากรจำกัดจะได้รับการบริหารจัดการทรัพยากรในการใช้หลักสูตรให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลสำหรับการของบประมาณเพื่อจัดการศึกษาต่อไปให้มีความพอเพียงเพื่อคุณภาพของการศึกษา การประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ส่วนใหญ่จะทำการประเมินสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ของหลักสูตร เป็นการประเมินองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของหลักสูตรทั้งหมด คือ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสาร ตำรา คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญ สภาพการใช้หลักสูตรด้านการบริหารจัดการ กระบวนการเรียน การสอน การนิเทศกำกับดูแล การประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้ง สภาพแวดล้อมที่จำเป็นซึ่งเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของผลผลิต

2.2.5 การบริหารและงานบริการหลักสูตร

การบริหารและงานบริการหลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สามารถพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ดังนั้นผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก แก่ครูผู้สอนในชั้นเรียน รายวิชา หมวดวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ ภาควิชาในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น การบริหารหลักสูตรประกอบด้วย การวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตร กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดกลุ่มผู้เรียน การจัดตารางสอน ตารางสอบ รวมทั้งการจัดทำแผนการสอนเอกสารประกอบการสอนสื่อการเรียนการสอน และการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรดังนี้ สจ๊วต อุทรานันท์ (2532ก : 263-265) ได้เสนอไว้ 4 งาน ดังนี้

1. งานเตรียมบุคลากร เป็นงานที่สำคัญมาก ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ควรประชุมชี้แจง อบรม สัมมนา เผยแพร่เอกสาร ประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรใหม่
2. การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร จะต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคน เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การบริหารและการบริการวัสดุหลักสูตร เป็นหน้าที่ของหน่วยงานกลาง ซึ่งต้องจัดบริการสื่อหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ทันเวลาที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งดูแลรักษาสื่อหลักสูตรให้อยู่ในสภาพใช้สอนได้

4. งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การบริการห้องสอนเฉพาะวิชา ห้องสมุด เครื่องมือวัดผลและประเมินผล บริการแนะแนว และให้คำปรึกษา ห้องทะเบียน ต้องจัดให้พร้อมที่จะบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535 : 195) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้โดยมีองค์คณะบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม คือผู้บริหาร ผู้สอน และชุมชนหรือผู้ปกครอง ผู้บริหารสถาบันถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทมากในการใช้หลักสูตร และจะต้องจัดการวางแผน ดังนี้

1. การเตรียมการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตร
2. การเตรียมการจัดการอบรมผู้สอนเพื่อใช้หลักสูตร
3. การจัดครูผู้เข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการโครงสร้าง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ และการเลือกสรรโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตร

วัชร บุญสิงห์ (2542 : 4) กล่าวว่า หมายถึง การจัดการและการดำเนินการการควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัดในสถานศึกษานั้น ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด” การบริหารหลักสูตร จะเกี่ยวข้องกับบุคคลและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารหลักสูตรจึงเป็นการให้ความรู้ จัดให้มีอำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้ใช้ ควบคุมดูแลและประเมินผลในเรื่องที่ครอบคลุมหรือสัมพันธ์กับการจัดการให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนี้

1. การวางแผนการบริหารหลักสูตร
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทาวีสดุ และการนำหลักสูตรไปใช้
3. การบริการเสริมงานวิชาการ สื่อการสอน ห้องสมุด แนะแนว การพัฒนาและบุคลากร การนิเทศการพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการ
4. การพัฒนางานวิชาการและการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

รุจิรี ภูสาระ (2551 : 185-198) กล่าวว่า การบริหารและบริการหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การจัดชั้นเรียนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน ได้แก่ จัดกลุ่มผู้เรียนเป็นชั้น จัดผู้เรียนตามความสามารถ จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสนใจ
2. การจัดครูเข้าสอบ อาจแบ่งได้แบ่ง การจัดครูประจำชั้น เป็นการจัดที่ทำมานานคู่กับการจัดกลุ่มนักเรียนแบบมีชั้น การจัดครูแนะนำ เพื่อให้คำแนะนำในการจัดกลุ่มสาระการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนรู้ การเลือกวิชาที่สนใจ การซ่อมเสริมส่วนที่บกพร่อง การจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดครูผู้สอนเป็นคณะ

3. การจัดทำแผนการเรียนรู้ แต่เดิมการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน ได้มีผู้จัดทำไว้ทั้งในส่วนราชการและส่วนเอกชน ปัจจุบันมีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดเพียงมาตรฐานการเรียนรู้และขอบเขตของสาระสำคัญไว้กว้าง ๆ ครูจึงมีหน้าที่ดำเนินการสร้างหลักสูตรเฉพาะที่จะใช้ในโรงเรียน ส่วนในการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ครูจะต้องวางแผนการสอนให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

4. การจัดตารางสอนหรือตารางเรียน ตารางสอนหรือตารางเรียน หมายถึง ตารางกำหนดวิชาและเวลาที่เรียนในแต่ละวันตลอดสัปดาห์ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการสอน

5. การนิเทศติดตามผลและส่งเสริมการใช้หลักสูตร เป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน หรืออาจเรียกว่าเป็นการนิเทศภายในโรงเรียน ในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรจะช่วยให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การนิเทศติดตามผลควรมีลักษณะเป็นการส่งเสริมร่วมมือมิใช่เป็นการจับผิด บังคับ

6. จัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการ ได้แก่

ในทางที่ดี

6.1 การให้รางวัลชมเชยแก่ผู้มีพฤติกรรมดีเด่น หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

6.2 กำหนดนโยบายการให้การบ้านนักเรียนให้ชัดเจนว่า ควรจัดทำหรือไม่ ถ้าจัดทำควรจัดในรูปแบบใดที่จะทำให้นักเรียนรักในการศึกษาค้นคว้ามากกว่าจะเป็นภาระทั้งของนักเรียนและผู้ปกครอง

ครูจัดในชั้นเรียน

6.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมในด้านคุณธรรม จริยธรรม นอกเหนือจากกิจกรรมที่

เทคโนโลยี

6.4 จัดสร้างเครือข่ายวิชาการภายในสถานศึกษา โดยอาจใช้ระบบทาง

7. การบริหารหลักสูตรทั่วไป ได้แก่

7.1 การบริหารจัดการห้องสมุด ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่สำคัญที่สุดในโรงเรียน โดยจัดหาเอกสารอ้างอิง การใช้วิธีการสืบค้นที่ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการอ่านเพื่อเชิญชวนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

7.2 จัดหาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ภายนอกสถานศึกษา เช่น จัดหาสื่อธรรมชาติ แทนการใช้สื่อแทนอุปกรณ์ราคาแพง รวมทั้งจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดเป็นทำเนียบ เพื่อช่วยให้ครู ได้มีโอกาสใช้บุคลากรเหล่านี้เสริมสร้างความรู้ในสภาพจริงของท้องถิ่น

7.3 จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้สวยงาม สะอาด น่าอยู่ ปลอดภัย และปราศจากอบายมุข

7.4 จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อรับฟังความคิดเห็นผลการใช้หลักสูตร คือ พฤติกรรมและการปฏิบัติของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้หลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.5 จัดให้มีอาคารสถานที่ ห้องเรียนเฉพาะเท่าที่จะมีโอกาสจัดได้ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ

7.6 จัดทำและจัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมตามหลักสูตรกำหนด

7.7 จัดสรรงบประมาณ โดยคำนึงถึงการใช้หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าอาคารสถานที่

7.8 จัดโครงการในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ตั้งแต่ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ที่นักรการภารโรง ให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา

สมบัติ พิพัฒน์เมธา (2546 : 16) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผนการจัดการกำกับดูแลงานด้านต่าง ๆ ในการนำหลักสูตรมาใช้เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สุพัตรา สุขสันต์ (2546 : 30) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การบริหารหลักสูตร เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยอาศัยปัจจัยด้านการบริหาร ด้านตัวครูและนักเรียน ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ด้านชุมชนหรือท้องถิ่น ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร

กล่าวโดยสรุป การบริหารหลักสูตร เป็นกระบวนการวางแผนจัดการ และกำกับดูแลต่างๆ ในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นปัจจัยในการบริหารหลักสูตร ควรคำนึง ดังนี้

1. ด้านการบริหาร ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินงานตามแผนประชาสัมพันธ์หลักสูตร งบประมาณ ระบบบริหาร

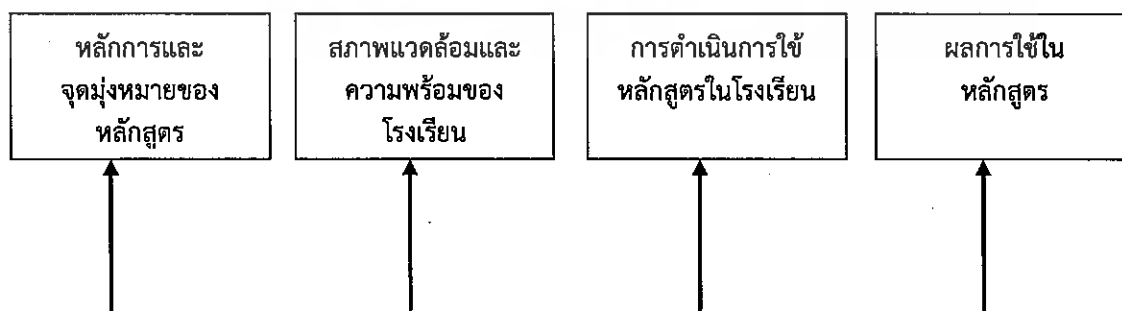
2. ด้านตัวครูและนักเรียน ได้แก่ ความพร้อมของผู้สอน ความพร้อมของผู้เรียนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน

3. ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม

4. ด้านชุมชนหรือท้องถิ่น ได้แก่ การให้การสนับสนุน การให้ความร่วมมือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

5. ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ การประเมินผลระบบหลักสูตร เอกสารหลักสูตร ระบบบริหาร การสอนของผู้สอน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

กระบวนการบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรมาใช้เป็นหลักและทิศทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ทำให้เกิดกระบวนการต่อเนื่อง ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยมากมายประสานสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดผลดีที่สุดและตรงเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งกระบวนการทำงานหรือกระบวนการบริหารหลักสูตรซึ่งสามารถเขียนแผนภูมิภาพ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการบริหารหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากภาพที่ 2.1 กระบวนการบริหารหลักสูตร สามารถสรุปได้ ดังนี้ หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ก่อให้เกิดเป้าหมายและทิศทางดำเนินงาน องค์ประกอบที่ต้องการนำมาร่วมพิจารณาเลือกเป้าหมายทิศทางในการดำเนินงาน ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน ชุมชน การเงิน วัสดุ อุปกรณ์และสื่อต่างๆ การดำเนินการใช้หลักสูตรในโรงเรียน รวมไปถึงวิธีการสอนของครูกระบวนการบริหารหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบ ด้านหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพแวดล้อมและความพร้อมของโรงเรียน การดำเนินการใช้หลักสูตรในโรงเรียนผลการใช้หลักสูตรมาประสานสัมพันธ์เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารและงานบริการหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการบริหารและงานบริการหลักสูตรหมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนและการสร้างหลักสูตร ในประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การเตรียมบุคลากร การบริการวัสดุหลักสูตร การจัดหาแหล่งเรียนรู้การจัดสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งการจัดสรรงบประมาณและการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

2.2.6 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นการดำเนินงาน การปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุสู่จุดประสงค์การสอบที่กำหนดไว้ และต้องสอดคล้องกับหลักสูตรสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ได้มีนักศึกษากล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรไว้ ดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2532ข : 263-271) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดการกิจกรรมการเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ดังนี้

1. การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น หมายถึง การพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น และสามารถสนองความต้องการของผู้เรียน โดยการปรับจากหลักสูตรกลางหรือหลักสูตรแม่บท

2. การจัดทำแผนการสอน การจัดทำแผนการสอนเป็นการขยายสาระเนื้อหาจากหลักสูตรเพื่อไปสู่การสอนโดยกำหนดกิจกรรมการสอน และเวลาไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแผนการสอนแต่ละครั้ง เพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายดังกล่าว

4. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลนี้ เป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของครู เพราะจะเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าการเรียนการสอนนั้นสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด ดังนั้นครูจึงต้องศึกษาให้เข้าใจเพื่อที่จะนำมาปฏิบัติได้ถูกต้อง

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 230) กล่าวว่า การใช้หลักสูตรด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งมีงานหลัก ดังนี้

1. การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรที่ยกร่างขึ้นมาเพื่อใช้กับประชากร โดยส่วนรวมในพื้นที่กว้างขวางทั่วประเทศนั้น มักจะไม่สอดคล้องกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และสามารถสนองความต้องการของผู้เรียนควรจะได้มีการปรับหลักสูตรกลางให้มีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ

2. การจัดทำแผนการสอน เป็นการขยายหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งหากครูไม่มีการจัดทำแผนการสอน การใช้หลักสูตรก็จะเป็นไปอย่างไม่มีจุดหมายทำให้มีข้อบกพร่องในการใช้ อันจะส่งผลให้การบริหารล้มเหลว

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมจัดขึ้นโดยครู เพื่อให้สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร จึงเป็นส่วนของการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติโดยแท้จริง ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจำเป็นจะต้องเริ่มจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากในเรื่องการใช้เวลา การใช้แรงงาน การใช้ทรัพยากร ตลอดจนการใช้งบประมาณ

4. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ว่าบรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ การวัดและประเมินผลเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาต่าง ๆ เพราะเป็นข้อมูลช่วยตัดสินใจของครูในการปรับปรุงวิธีการสอน การแนะแนว ตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียน และใช้ปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้เรียนถูกวิธียิ่งขึ้น ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน จึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องจัดให้เป็นระบบที่ชัดเจนเหมาะสม เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอน อันเป็นส่วนสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาตามหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายโดยการใช้สื่อการเรียนพร้อมสอดแทรกกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมในการจัดมวลประสบการณ์ของครูผู้สอน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันแก่ผู้เรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการเรียงลำดับความยากง่ายในกิจกรรมการเรียนการสอนและการเชื่อมโยงให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้

2.2.7 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

2.2.7.1 การสนับสนุนการใช้หลักสูตร

การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้หลักสูตร บังเกิดผลต่อการใช้อย่างแท้จริงแล้ว การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรก็ควรจะเป็นวิธีการปฏิบัติการณ์ที่มีหลักเกณฑ์และมีกระบวนการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพพอที่จะมั่นใจได้ว่าหลักสูตรที่ได้สร้างขึ้นนั้นจะมีโอกาสนำไปปฏิบัติจริง ๆ อย่างแน่นอน นักการศึกษากล่าวถึงการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ไว้ดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2532ก : 271) กล่าวว่า งานสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยการนิเทศและการติดตามผลการใช้หลักสูตร และการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538 : 170-171) กล่าวว่า การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ซึ่งมิงงานหลัก ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
2. การแปลงหลักสูตรสู่การเรียนการสอน
3. การทำแผนการสอน
4. การส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการเรียนรู้
5. การจัดประสบการณ์เพื่อตอบสนองหลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 230) กล่าวว่า การใช้หลักสูตรด้านการบริหารและบริการหลักสูตร ซึ่งมิงงานหลัก ดังนี้

1. การจัดงบประมาณ การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากสำหรับสถานศึกษาทุกระดับผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องบริหารงบประมาณประจำปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงและยังมีประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้
2. การใช้อาคารสถานที่ เป็นสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตรซึ่งผู้บริหารการศึกษาพึงตระหนักว่า อาคารสถานที่ และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ในสถานศึกษาย่อมเป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการเรียนการสอน และการอบรมบ่มเพาะนิสัยแก่ผู้เรียนได้ทั้งสิ้น แต่เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมีปริมาณและคุณภาพของอาคารสถานที่แตกต่างกัน ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องวางแผนการใช้อาคารให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด
3. การอบรมเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร ขณะที่ดำเนินการใช้หลักสูตรจะต้องศึกษาปัญหาและปรับแก้สิ่งต่าง ๆ ให้เข้ากับสภาพจริงและความเป็นไปได้ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
4. การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร ภารกิจเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรเพื่อกระตุ้นให้โรงเรียน ผู้ใช้หลักสูตรได้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาประสิทธิภาพในการใช้หลักสูตรและส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้หลักสูตร

จากที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้มีนักวิชาการทางการศึกษากล่าวไว้หลายท่านซึ่งสามารถกล่าวมาสรุปได้ดังนี้ เป็นการดำเนินการของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตร และการตั้งศูนย์บริการเพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร มีการอบรมเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร เพื่อสร้างความพร้อมในการสอนของครูให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้หลักสูตรระหว่างโรงเรียน

2.2.7.2 การส่งเสริมการใช้หลักสูตร

หลักสูตรทุกหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจะประสบความสำเร็จไม่ได้ ถ้าขาดความร่วมมือจากผู้สอนอาจกล่าวได้ว่าผู้สอนคือ จักรกลที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องพยายามพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรประสบผลสำเร็จ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ นักการศึกษาได้กล่าวถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2532ข : 275-277) กล่าวว่า การส่งเสริมการใช้หลักสูตรในบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นักวิชาการ ซึ่งได้แก่ศึกษานิเทศก์ หรือนักวิชาการที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร มีบทบาทในการส่งเสริมการใช้หลักสูตร ดังนี้

- 1.1 ช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
- 1.2 ทำการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร
- 1.3 ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานการใช้หลักสูตร โดยการให้บริการวัสดุหลักสูตรและให้กำลังใจแก่ผู้นำหลักสูตรไปใช้

2. ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตร ดังนี้

- 2.1 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
- 2.2 ให้บริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 2.3 ดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร
- 2.4 กระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้หลักสูตร เช่น การจัดอบรม หรือ ประชุม

สัมมนา เป็นต้น

3. หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้าสายวิชา ควรดำเนินการส่งเสริมการใช้หลักสูตรดังนี้

- 3.1 ศึกษารายละเอียดและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
- 3.2 ช่วยวางแผนและจัดทำแผนการเรียนการสอน
- 3.3 จัดหาวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 3.4 ดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร
- 3.5 ทำการประสานงานการใช้หลักสูตรกับหมวดวิชาอื่นเพื่อให้การใช้หลักสูตร

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ครูผู้สอน มีส่วนช่วยสนับสนุนให้การใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- 4.1 ทำการศึกษาหลักสูตร
- 4.2 ทำการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของ
- 4.3 ทำการสอนให้ถูกต้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
- 4.4 คิดค้นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการใช้หลักสูตร

ท้องถิ่น

5. บุคลากรอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ บรรณารักษ์ นักเทคโนโลยีทางการศึกษา นักวัดผล

นักแนะแนว ฯลฯ ต่างก็มีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยการกระทำ ดังนี้

- 5.1 ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มที่
- 5.2 ให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรอย่างเต็มที่

จิตพิสัย เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 142-147) กล่าวว่า บทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้มี ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีบทบาทในด้านการบริหารหลักสูตร การบริการหลักสูตร การนิเทศติดตามผล การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ และการประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

- 1.1 ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร
- 1.2 จัดเตรียมบุคลากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.3 จัดครูเข้าสอน
- 1.4 ให้บริการและสนับสนุนการสอนของครู
- 1.5 ดำเนินการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
- 1.6 ให้ขวัญและกำลังใจ
- 1.7 ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร
- 1.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการทำงานและการอยู่ร่วมกัน
2. ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้
 - 2.1 ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
 - 2.2 ทำความรู้จักผู้เรียนและวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อหาทางพัฒนาผู้เรียน
 - 2.3 ศึกษาแผนการสอน คู่มือครู
 - 2.4 จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนการสอนและเตรียมสื่อการเรียนการสอน
 - 2.5 ศึกษาและลงมือปฏิบัติการสอนด้วยกลวิธีหลากหลาย
 - 2.6 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนใหม่ ๆ
 - 2.7 จัดสอนซ่อมเสริม
 - 2.8 ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน
 - 2.9 ปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียน และผู้เรียน
3. ศึกษาวิเคราะห์ มีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรในโรงเรียน ดังนี้
 - 3.1 จัดอบรมหรือแนะนำครูเพื่อเสริมความรู้และทักษะที่จำเป็น
 - 3.2 เป็นที่ปรึกษาของครู ในกรณีที่มีปัญหาทางด้านวิชาการ
 - 3.3 เป็นผู้ประสานงานทางวิชาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 3.4 สร้างเสริมแรงจูงใจให้แก่ครู
 - 3.5 นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร
 - 3.6 ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน
 - 3.6 จัดให้บริการต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น ติดต่อวิทยากรมาให้ความรู้หรือเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูผู้สอน เป็นต้น
4. ผู้ปกครองและชุมชน มีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร ดังนี้
 - 4.1 ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดทำวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ
 - 4.2 ช่วยประชาสัมพันธ์สนับสนุนและเผยแพร่ความรู้เรื่องหลักสูตร
 - 4.3 แสดงความสนใจในการเรียนของผู้เรียน
 - 4.4 ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสนับสนุนและการส่งเสริมการใช้หลักสูตร ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การสนับสนุนและการส่งเสริมการใช้หลักสูตร หมายถึง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอ เช่น บริเวณของสถานศึกษา ห้องเรียน ห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน หนังสือประกอบการสอนในรายวิชาต่างๆ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ การจัดทำสื่อการเรียนการสอน รวมไปถึงการอบรมการใช้สื่อการเรียนการสอนให้กับครูและการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนของครู เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.8 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นกรอบความคิดเกี่ยวกับกระบวนการ หรือวิธีการ ประเมินหลักสูตร ซึ่งมีนักการศึกษาและนักประเมินหลายท่านได้เสนอแนวคิดการการวัดและประเมินผลหลักสูตรไว้ดังนี้

บุญมี เณรยอด (2531 : 150) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วการวัดและประเมินผลหลักสูตรใด ๆ ก็ตาม จะมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกันอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. เนื้อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น ๆ โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นนั้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้น ๆ ต้องการหรือไม่
2. เพื่อตัดสินว่าการวางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรเป็นไปในทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่
3. เพื่อวัดดูว่าผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 192) กล่าวว่า โดยสรุปเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร การประเมินผลในลักษณะนี้ มักจะดำเนินการในช่วงการพัฒนาหลักสูตรยังคงดำเนินการอยู่ เพื่อที่จะพิจารณาว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร เช่น จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา การวัดผล ฯลฯ มีความสอดคล้องและเหมาะสมหรือไม่ สามารถนำมาปฏิบัติในช่วงการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ หรือในขณะที่การใช้หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ได้มากน้อยเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคอะไรจะได้เป็นประโยชน์แก่นักพัฒนาหลักสูตร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรให้มีคุณภาพดีขึ้นทัน่วงที
2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประเมินผลในลักษณะนี้จะดำเนินการในขณะที่มีการนำหลักสูตรไปใช้ จะช่วยปรับปรุงหลักสูตรให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่า ควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด การประเมินผลในลักษณะนี้จะดำเนินการหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่ง แล้วจึงประเมินเพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ ดีบรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อยเพียงใดสนองความต้องการของสังคมเพียงใดและเหมาะสมกับการนำหลักสูตรไปใช้ต่อไปหรือไม่

4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตร หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่ อย่างไร การประเมินผลในลักษณะนี้จะดำเนินการในขณะที่มีการนำหลักสูตรไปใช้ หรือหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่งก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 250-251) กล่าวว่า โดยสรุปเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เพื่อหาคคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่า หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างไร
2. เพื่ออธิบายและพิจารณาว่าลักษณะของส่วนประกอบต่างๆ ของหลักสูตรในแง่ต่างๆ เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลว่าสอดคล้องต้องกันหรือไม่ หรือสนองความต้องการหรือไม่
3. เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ มีข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง การประเมินผลในลักษณะนี้ มักจะดำเนินไปในช่วงที่ขณะใช้หลักสูตร
4. เพื่อตัดสินว่า การบริหารงานด้านวิชาการและบริหารงานด้านหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อหาทางแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ
5. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากการผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามหลักสูตรว่าเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่
6. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆ ในหลักสูตร
7. เพื่อช่วยในการตัดสินว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือควรปรับปรุงพัฒนาหรือเพื่อยกเลิกการใช้หลักสูตรนั้นหมด การประเมินผลในลักษณะนี้ จะดำเนินการหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่ง แล้วจึงประเมินเพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ดี บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด สนองความต้องการของสังคมเพียงใด เหมาะสมกับการนำไปใช้ต่อไปหรือไม่

จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลหลักสูตรที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นสามารถประมวลเหตุผลหรือความจำเป็นที่ต้องมีการประเมินหลักสูตรได้ ดังนี้

1. เพื่อพิจารณาตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพ ของหลักสูตรที่ได้รับการออกแบบหรือพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาว่าหลักสูตรสามารถทำให้หลักการและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้บรรลุผลสำเร็จได้หรือไม่
2. เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของหลักสูตร ทั้งในด้านตัวเอกสารหลักสูตรที่กำหนด หลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของเนื้อหาสาระ ตลอดจนจนส่วนที่เป็นกระบวนการของการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งครอบคลุมการบริหาร และบริการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล ฯลฯ
3. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งหมายถึง ผลลัพธ์ของหลักสูตรที่เกิดขึ้นกับนักเรียนว่าเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ มากน้อยเพียงใดการประเมินหลักสูตรจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการการวัดและประเมินผลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การการวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการทดสอบความรู้ ความสามารถทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติของผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์วัดและประเมินผล มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ แล้ววินิจฉัยตัดสินคุณค่าอย่างมีกฎเกณฑ์ และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.3.1 การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ กศน. มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2522 เป็นกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรากฐานที่มั่นคงมาจาก การศึกษาผู้ใหญ่ ที่เริ่มต้นตั้งแต่ช่วงปลายปี 2473 เป็นต้นไป ซึ่งสมัยก่อนมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาของผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือซึ่งในปี พ.ศ. 2481 รัฐบาลพลเรือตรีพิบูลย์สงคราม ได้นำเอานโยบายการศึกษาผู้ใหญ่มาดำเนินการต่อจากรัฐบาลชุดก่อนที่มีพระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี มาใช้อย่างจริงจังในการสอนผู้ใหญ่ให้รู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ และเข้าใจในหน้าที่พลเมือง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2527 : 37) เมื่อรัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาในรูปแบบอื่นเพื่อยกระดับอัตราการรู้หนังสือ ซึ่งขณะนั้นอัตราการรู้หนังสือของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีเพียง 32 เปอร์เซ็นต์

ในปี 2483 รัฐบาลได้จัดตั้งกองการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นในสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรับผิดชอบงานการศึกษาผู้ใหญ่โดยตรง และได้รับริเริ่มโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือทั่วประเทศ พร้อมกับประกาศใช้กฎหมายบังคับให้ประชาชนผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือที่มีอายุระหว่าง 20-45 ปี เสียค่าเล่าเรียนเป็นรายปีจนกว่าจะผ่านการทดสอบว่าเป็นผู้รู้หนังสือแล้ว โครงการรณรงค์ฯ ดังกล่าวประสบความสำเร็จพอสมควรแต่ต้องหยุดชะงักไปเนื่องจากภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 การศึกษานอกโรงเรียนเดิมอยู่ในความรับผิดชอบของกองการศึกษาผู้ใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2512 องค์การการศึกษาโลก (World Education Inc) ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยงานการศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทย ได้มีการเสนอให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนผู้ใหญ่แบบสมกิจเสียใหม่ โดยให้สอดคล้องกับการวางแผนครอบครัวไปด้วย ประกอบกับในปี 2513 องค์การการศึกษาโลก (World Education Inc) จัดให้มีการประชุมเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้น ที่ประเทศอินโดนีเซีย มติที่ประชุมมีมติให้สอนให้ผู้ใหญ่รู้หนังสือควบคู่ไปกับการวางแผนครอบครัวด้วยดังนั้น ประเทศไทยจึงนำแนวคิดดังกล่าวมาปรับปรุงการศึกษาผู้ใหญ่ของไทยโดยเรียนว่า “การศึกษาผู้ใหญ่ขั้นพื้นฐานแบบเบ็ดเสร็จ” (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 : 13 - 14) ในช่วงระหว่าง 2513-2523 ภารกิจการดำเนินงานของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ได้ขยายตัวและมีบทบาทหน้าที่เพิ่มมากขึ้น จนได้มีการตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับประชาชนทั่วไปที่พลาดและขาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต ปัจจุบันมีฐานะเป็นสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนสังกัดสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ต่อมาเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2524 กองการศึกษาผู้ใหญ่ยกระดับเป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือ กศน. มีการกระจายการบริหารไปสู่ส่วนภูมิภาค จัดให้มีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำภาคและประจำจังหวัดขึ้น โดยเรียนว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด (เพ็ญณี แนนรทและคณะ. 2547 : 14) ในปี พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือเรียกชื่อย่อว่า กศน. ส่วนกลางมีสำนักงาน กศน. รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร มีสำนักงาน กศน. จังหวัดและสำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานคร บริหารจัดการและในระดับอำเภอมี กศน. อำเภอเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดและสำนักงาน กศน. กรุงเทพมหานครดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มาตรา 17 (2) กำหนดให้สำนักงาน กศน.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มาตรา 17 (2) กำหนดให้สำนักงาน กศน. จังหวัดทำหน้าที่เป็นหน่วยราชการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดและมีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในจังหวัด (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 32)

งานการศึกษานอกโรงเรียนเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ มีกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบสำหรับให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้มีโอกาส รับการศึกษาและการพัฒนาตามสภาพความพร้อมได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยให้บริการทางการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การศึกษาสายสามัญการศึกษาสายอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการและความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของตนเองสาระที่สำคัญของการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อ เผยแพร่และเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้สนใจศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อประโยชน์กว้างขวางอย่างต่อเนื่องต่อไป

2.3.2 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3.2.1 หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.3.2.1.1 หลักการของ (หลักสูตรการศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551ค : 7) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักการไว้ ดังนี้

(1) เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่าง ของบุคคล และชุมชน สังคม

(2) ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

(4) ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.3.2.1.2 จุดหมายของหลักสูตร หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ จึงกำหนดจุดหมาย ดังนี้

(1) มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

(2) มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

(3) มีความสามารถในการประกอบ อาชีพ ให้สอดคล้อง

กับความสนใจ ความถนัดและตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

(4) มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้ อย่างมีความสุขตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะ ภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของ ศาสนา ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(6) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(7) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึง แหล่งเรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2.3.2.1.3 กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน

หรือกลุ่มผู้ที่ไม่จบการศึกษาจากการศึกษาในระบบทั้งนี้ยังรวมไปถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา กลุ่ม ผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ (คนพิการ)

2.3.2.1.4 โครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและ มาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ ให้สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย มีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตร สถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ ดังนี้

(1) ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ

(1.1) ระดับประถมศึกษา

(1.2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(1.3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(2) สารการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 สาร ดังนี้

(2.1) สารทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการ เรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย

(2.2) สารความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(2.3) สารการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับ การมองเห็น ช่องทาง และการตัดสินใจ ประกอบอาชีพ การมีทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และ การพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

(2.4) สารทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขภาพ อนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ

(2.5) สารการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

(3) กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

(4) มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตามสารการเรียนรู้ทั้ง 5 สาร ที่เป็นข้อกำหนด คุณภาพ ของผู้เรียน

(5) เวลาเรียนในแต่ละระดับใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบ โอนทั้งนี้ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(6) หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
	ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
	บังคับ	เลือก	บังคับ	เลือก	บังคับ	เลือก
1. ทักษะการเรียนรู้	5		5		5	
2. ความรู้พื้นฐาน	12		16		20	
3. การประกอบอาชีพ	8		8		8	
4. ทักษะการดำเนินชีวิต	5		5		5	
5. การพัฒนาสังคม	6		6		6	
	36	12	40	16	44	32
รวม	48 หน่วยกิต		56 หน่วยกิต		76 หน่วยกิต	
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	200 ชั่วโมง		200 ชั่วโมง		200 ชั่วโมง	

หมายเหตุ

1. จำนวนหน่วยกิตในแต่ละระดับ แบ่งเป็นดังนี้ คือ
 - 1.1 ระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
 - 1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 40 หน่วยกิตและวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต
 - 1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต
2. จำนวนหน่วยกิตวิชาเลือก ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ โดยเลือกสาระการเรียนรู้ใดสาระการเรียนรู้หนึ่ง หรือหลายๆ สาระการเรียนรู้ก็ได้ ให้ครบตามจำนวน หน่วยกิตที่กำหนดในแต่ละระดับ

2.3.2.2 วิธีและกระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยึดหลักการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 และหลักปรัชญา คิดเป็น โดยเน้นรูปแบบองค์รวมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามสภาพความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้ส่งเสริม อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพโดยอาศัยระบบช่วยเหลือผู้เรียนเป็นเครื่องมือการให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำและแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนด้วยวิธีต่างๆตามความเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียน การศึกษานอกระบบระดับการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นพื้นฐานมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการ สอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน ดังนี้

(1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อเอกสาร ภูมิปัญญา ผู้รู้ หน่วยงาน ตามแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่กำหนดไว้

(2) การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการพบกลุ่มเพื่อให้เกิดการอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปร่วมกัน

(3) การเรียนรู้แบบทางไกล เป็นการเรียนรู้ที่ใช้สื่อถ่ายทอดเนื้อหาวิชา องค์ความรู้ หรือมวลประสบการณ์ต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่ต้องมาพบกัน หรือถ้าจำเป็นต้องมีการพบกันเป็นครั้งคราว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทบทวนหรือซักถามประเด็นปัญหาหรือข้อสงสัยในสิ่งที่เรียนด้วยตนเองไม่เข้าใจ รวมถึงอาจเป็นการสรุปหรือเป็นการฝึกทักษะที่สำคัญจากเนื้อหาวิชานั้นๆ โดยผู้เรียนจะต้องบริหารการเรียนด้วยตนเองภายในเวลาที่สถานศึกษากำหนด

(4) การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เป็นวิธีการเรียนรู้ที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดสถานที่ วิชา เวลาเรียน ที่ชัดเจน และมีผู้สอนประจำวิชา

(5) การเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการและความสนใจจากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

(6) การเรียนรู้จากการทำโครงการ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนด โครงการขึ้นตามความสนใจ ความต้องการและนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลองและลงมือปฏิบัติจริง ผลจากการทำโครงการ คือผลผลิตที่เป็นองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ มีการบูรณาการสาระอื่นๆ ที่จำเป็นและสอดคล้องกัน โดยมีครูเป็นผู้ให้คาปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม

(7) การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ สถานศึกษาสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ตามความต้องการของผู้เรียนได้ การเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีได้ตามความต้องการซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2.3.2.2.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการ

เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน คิดเป็น โดยมีกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

(1) กำหนดความต้องการ สภาพปัญหา โดยผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้โดยศึกษา และรวบรวมข้อมูลของตนเอง ข้อมูลของสภาพแวดล้อมในชุมชน สังคม และข้อมูลทางวิชาการ จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย มีการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นความรู้ มีการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงปรารถนาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เหมาะสมกับวัฒนธรรมและสังคม

(4) ประเมิน และทบทวนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้แล้วสรุปเป็นความรู้ใหม่ พร้อมกับเผยแพร่ผลงาน

2.3.2.2.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเป็นเงื่อนไข สำคัญตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และการพัฒนาชุมชน สังคม โดยให้ทุกระดับการศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง แนวปฏิบัติมี ดังนี้

(1) ผู้เรียนลงทะเบียนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคเรียนแรกเพื่อทำความเข้าใจ มีความรู้พื้นฐานในการประกอบกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตจนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญ สามารถเขียนโครงการได้ โดยสถานศึกษากำหนดเป็นชั่วโมงกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

(2) กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรมีขอบข่ายเนื้อหาที่เป็นพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

(3) ผู้เรียนลงทะเบียนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับครู และทำกิจกรรมครบ 200 ชั่วโมง โดยผู้เรียนสามารถลงทะเบียนได้ตลอดเวลาในทุกภาคเรียน เมื่อมีการวางแผน ประสานงาน และมีความพร้อมจะจัดทำโครงการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามแนวทางขั้นตอนที่สถานศึกษากำหนด

(4) ผู้เรียนต้องเรียนรู้วิธีการเขียนโครงการ 20 ชั่วโมง โดยครูและนักเรียนต้องวางแผนการเรียนรู้การเขียนโครงการร่วมกัน เช่น

สัปดาห์ที่ 1	รับฟังคำแนะนำทั้งหลักสูตร (ปฐมนิเทศ)
สัปดาห์ที่ 2 – 4	เรียนรู้การเขียนโครงการ
สัปดาห์ที่ 5 – 19	ดำเนินงานตามโครงการที่เสนอ

2.3.2.2.3 ขอบข่ายเนื้อหาการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ขอบข่ายของเนื้อหาการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง และครอบครัว โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน ในด้านต่างๆ เช่น สุขภาพกาย/สุขภาพจิต คุณธรรม จริยธรรม เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาตนเอง ยาเสพติด เพศศึกษา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(2) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชน และสังคม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านต่างๆ การพัฒนาชุมชน/สังคม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งการเรียนรู้ ประชาธิปไตย การสนับสนุนส่งเสริมงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.3.2.2.4 เกณฑ์การผ่านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

(1) ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมดาร์การเรียนรู้ และปฏิบัติโครงการรวมไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

(2) โครงการต้องบรรลุตามวัตถุประสงค์โดยมีชิ้นงานร่องรอยและ/หรือ เอกสารรายงานแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2.2.5 การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียนโดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในวิชาต่างๆ และกิจกรรมในลักษณะอื่นๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้บังเกิดผล ดังนี้

(1) ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนดี คนเก่ง ร่วมสร้างครอบครัว ชุมชน สังคมให้น่าอยู่

(2) ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรของสถานศึกษาจะมีการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมไปพร้อมๆ กันเกิดความตระหนักเรื่องคุณธรรมในฐานะผู้จัดกระบวนการเรียนรู้

(3) สถานศึกษามีความชัดเจนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านคุณธรรมที่เป็นรูปธรรมมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีหลักฐานอ้างอิงตรวจสอบได้ ส่งผลถึงการประเมินคุณธรรมของผู้เรียนที่มีคุณภาพ ตลอดต่อเนื่อง จนผู้เรียนจบหลักสูตรสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนดคุณธรรมสำหรับผู้เรียน ไว้ 9 ด้าน คือ สะอาด สุภาพ กตัญญู กตเวที ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สุจริต สามัคคี มีน้ำใจ และมีวินัย โดยครูอาจประเมินจากการสังเกต สัมภาษณ์ หรือชิ้นงานจากการเรียน เก็บรายบุคคล

2.3.2.2.6 การวัดผลประเมินผลการเรียน กรอบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

(1) การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา เป็นการประเมินเพื่อทราบความก้าวหน้าทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาในแต่ละรายวิชา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ประเมินจากการปฏิบัติจริง ทดสอบย่อย ประเมินจากกิจกรรมโครงงาน หรือแบบฝึกหัด โดยเลือกให้สอดคล้องและเหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชา ควบคู่กันไปกับกิจกรรมของผู้เรียนกำหนดคะแนนระหว่างภาคและปลายภาคเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงาน กศน. กำหนดโดยวัดผลระหว่างภาคเรียนสถานศึกษาดำเนินการ สำหรับการวัดผลปลายภาคเรียนให้เป็นไปตามที่สำนักงาน กศน. กำหนด (กลางภาค : ปลายภาค/60:40 คะแนน)

(2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) เป็นเงื่อนไขหนึ่งในการจบหลักสูตร ในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งผู้เรียนทุกคนต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม จำนวนไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ตามเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนด โดยประเมินจากโครงงาน หรือกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันประเมิน

(3) การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องปลูกฝังในตัวผู้เรียนปฏิบัติ โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านพัฒนาตนเอง การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้รายวิชาต่างๆ และกิจกรรมลักษณะอื่นๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

(4) การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ ในภาคเรียนสุดท้ายของทุกระดับการศึกษาในสาระการเรียนรู้ ที่สำนักงาน กศน. กำหนดการประเมินคุณภาพคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียนของผู้เรียนสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบต่อไป การประเมินดังกล่าวไม่มีผลได้หรือตกของผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2.2.7 การจบหลักสูตร ผู้จบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

(1) ผ่านการประเมิน และผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ในแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด ดังนี้ ระดับประถม ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต

(2) ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

(3) ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม

(4) เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ(National Test)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

กิสตินา จารุ (2554 : 67 - 79) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ ของสตัฟเฟิลบีม เป็นแนวทางในการประเมิน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านบริบท พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรชัดเจน มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ครูมีความพร้อมและมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการ มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ และด้านผลผลิต พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์

กิสตินา จารุ (2554 : 67 - 79) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ ของสตัฟเฟิลบีม เป็นแนวทางในการประเมิน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านบริบท พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรชัดเจน มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ครูมีความพร้อมและมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการ มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ และด้านผลผลิต พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์

มัทนา วัฒนอมศักดิ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ 1) เพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของหลักสูตรเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร การกำกับดูแลและการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ 3) เพื่อศึกษาคุณภาพของดุษฎีบัณฑิตซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรโดยประชากรของการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์พิเศษ อาจารย์ภาควิชาอื่นและกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์ จำนวน 57 คน นักศึกษาในรุ่นปีการศึกษา 2547-2549 ที่ได้รับอนุมัติหัวข้อดุษฎีนิพนธ์จำนวน 36 คน ดุษฎีบัณฑิต จำนวน 19 คน ผู้บังคับบัญชาของดุษฎีบัณฑิต จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น 136 คน โดยรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารวิชาการต่างๆ เอกสารหลักสูตร หนังสือและรายงานการประชุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการประเมินมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธาน/วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธานของคณะศึกษาศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประเทศ โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและสังคม ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชา

2. ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ได้แก่ โครงสร้างและเนื้อหา อาจารย์ บุคลากรของภาควิชา นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

3. ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการวัดและประเมินผล และกระบวนการจัดกิจกรรมของหลักสูตร

4. ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลลัพธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และผลสัมฤทธิ์อื่นนอกเหนือจากทางวิชาการ ส่วนความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ได้แก่ ควรเพิ่มการสร้างสมประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากการฝึกงานให้มากขึ้น ผลักดันให้มหาวิทยาลัยรองรับอัตราอาจารย์ที่จะเกษียณอายุราชการ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีลักษณะบูรณาการเนื้อหาสาระ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและเชื่อมโยงเนื้อหาให้สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานจริงและสภาพสังคมปัจจุบัน ควรขยายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศ ตลอดจนจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพิ่มมากขึ้น เพียงพอเหมาะสมกับความต้องการและจำนวนของนักศึกษา

สุนิสา หอยบาง (2553 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง พบว่า ผลการประเมินมิติด้านพัฒนาการของผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาผ่านเกณฑ์ในระดับดี ผลการประเมินมิติด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และมิติด้านสถาบันผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก ผลสัมพัทธ์ระหว่างมิติการประเมิน พบว่า ผลการประเมินโดยรวมในทุกมิติมีความสัมพันธ์กันเป็นเหตุเป็นผลและสอดคล้องกันในทุกมิติ กล่าวคือ ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างมิติด้านพัฒนาการของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เรียน มิติด้านการจัดประการณ์การเรียนรู้และมิติสถาบัน พบว่า ด้านการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ และด้านสถาบัน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งครูผู้สอน ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ส่งเสริมด้านพัฒนาการของผู้เรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก ซึ่งทั้งสองด้านส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ในระดับดี

นทร์ลภัส เกษศิริรัตน์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย โครงสร้างของหลักสูตร จุดหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย บริเวณอาคารสถานที่ สภาพห้องเรียน เครื่องมือ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ และความพร้อมของครูประจำชั้น มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์
3. ด้านการกระบวนการ ประกอบด้วย กิจกรรมการสอน 6 กิจกรรมหลัก วิธีวัดและประเมินพัฒนาการ การนิเทศ มีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์
4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเหมาะสม ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์

นพวรรณ อารยกุล (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาพาณิชยการ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุงพุทธศักราช 2546) โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 3 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีพี (CIPP Model) ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ประชากรคือ ผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 16 คน กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คือนักศึกษา จำนวน 118 คน และผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 140 คน รวมทั้งสิ้น 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาพาณิชยการ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุงพุทธศักราช 2546) โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 3 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบท ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นว่างุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาวิชามีความเหมาะสม ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่างุดประสงค์อยู่ในระดับมาก
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มีความคิดเห็นว่างุดลักษณะของครู คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน สถานที่เรียนมีความเหมาะสมว่างุดประมาณมีความคิดเห็นว่างุดไม่เหมาะสม แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่างุดประมาณมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่างุดคุณลักษณะของครู คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน สถานที่เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
3. ด้านกระบวนการ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มีความคิดเห็นว่างุดจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล และการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่างุดการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษามีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสม ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เสาวภาคย์ แก้วพคุณ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรวิทยาลัย ชุมชน สาขาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการ ประเมิน CIPP Model ของ Stufflebeam ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน จำนวน 9 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน นักศึกษา 115 คน และผู้สำเร็จการศึกษา 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบท อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหา สารวิชา สัดส่วนภาคทฤษฎี และปฏิบัติ จำนวนหน่วยกิต คาบวิชา ความทันสมัยของเนื้อหา และความน่าสนใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาต่อเพื่อประกอบอาชีพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น อาจารย์ผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่ใช้ ในการดำเนินการตามหลักสูตร เช่น บุคลากร เอกสาร ตำรา สื่อ และอุปกรณ์ อาคาร และสถานที่มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านกระบวนการ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็น ว่าคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับปานกลาง

อาภาภรณ์ รักความสุข (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ การประเมินหลักสูตร CIPP Model ของ Stufflebeam กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร และครูอาจารย์จำนวน 59 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 จำนวน 248 คน ผู้สำเร็จ การศึกษาของปีการศึกษา 2542 - 2544 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ แบบสอบถามจำนวน 4 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบท ผู้บริหาร และครู อาจารย์ ประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และ เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้บริหาร และครู อาจารย์ ประเมินเกี่ยวกับบุคลากร เอกสาร ตำรา สื่ออุปกรณ์ อาคารสถานที่ มีความเหมาะสมในระดับมาก แต่งบประมาณมีความเหมาะสมในระดับปาน กลาง ส่วนนักศึกษาประเมินความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกเรื่อง แต่เรื่องบุคลากรประเมินความ เหมาะสมในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ ผู้บริหาร และครู อาจารย์ ประเมินเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรมี ความเหมาะสมในระดับมาก ผู้บริหาร และครู อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนการวัดผลการศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักศึกษาประเมินความเหมาะสมในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จ การศึกษาประเมินเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก

สมบัติ พิพัฒน์เมธา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรสัตว แพทย์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน หลักสูตรสัตวแพทย์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร ในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบจากการใช้หลักสูตรสัตวแพทย์ศาสตร์บัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ประกอบด้วยอาจารย์คณะสัตวแพทย์ จำนวน 36 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 5 – 6 ประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 83 คน บัณฑิตสัตวแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2540 – 2544 จำนวน 102 คน และผู้บังคับบัญชาบัณฑิตสัตวแพทย์จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้น 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสังเกต และแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าในด้านบริบท วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน และมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ในด้านปัจจัยเบื้องต้น โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาวิชามีความเหมาะสม และความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก คุณลักษณะของอาจารย์มีความเหมาะสมมาก กระบวนการคัดเลือกนักศึกษามีความเหมาะสม ในด้านกระบวนการพบว่า การจัดการกระบวนการเรียน การสอน และการวัดประเมินผลมีความเหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร งานด้านการบริหารหลักสูตร และการวางแผนงานมีความเหมาะสม ด้านผลผลิตของหลักสูตรพบว่า บัณฑิตมีสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ในด้านผลกระทบพบว่า บัณฑิตที่จบ การศึกษาได้รับการยอมรับจากแหล่งงาน และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ผลการ วิเคราะห์เนื้อหาพบว่า หลักสูตรมีลักษณะเด่นในด้านการจัดโครงสร้างเป็นกลุ่มวิชา และแยกกลุ่มตาม คลินิกของสัตว์ ข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ เพิ่มเนื้อหาด้านธุรกิจการบริหารเบื้องต้น และปรับการเรียนใน เชิงปฏิบัติให้มากขึ้น

สมศรี เตชะมา (2545 : 73-74) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินใช้หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยการ ทั้ง 3 ด้านโดยภาพ รวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุ 3 ประการ ดังนี้

1. ส่วนใหญ่ยังใช้การสอนแบบเดิมๆ คือ การบรรยาย ซึ่งไม่ใช่วิธีการให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และครูยังใช้สื่อการเรียนการสอน ไม่มากนัก

2. อาจเป็นเพราะวิทยาลัยมีเอกสารไว้บริการครู-อาจารย์ยังไม่เพียงพอ กล่าวคือ การจัดหา เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร เอกสารวิชาการ เอกสารอ้างอิง ไว้ให้ครูอาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้ารวมทั้ง ส่งเสริมให้มีการเขียนตำราประกอบการสอน เป็นเรื่องที่ยังเป็นที่ยังที่วิทยาลัยควรให้การสนับสนุน อาจารย์ผู้สอนจะต้องติดตามความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าทางวิชาการในเนื้อหาของตนที่ รับผิดชอบสอน แม้ครูผู้สอนจะมีความรู้ในเนื้อหาวิชาการในเนื้อหาที่ตนสอนอยู่เป็นอย่างดีและก็ตามแต่ เนื้อหาในสาขาวิชาชีพต่างๆ ได้เพิ่มขึ้นและปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา การติดตามความเคลื่อนไหวและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความก้าวหน้าทางวิชาการในตัวเนื้อหาที่ตนเองสอนจึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น และโดยปกติเรื่องการจัดหนังสือ ตำรา หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารมักมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของงานห้องสมุด แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุดต้องรับผิดชอบงานเอกสารมากมาย ทั้งตำรา หนังสือพิมพ์รายวัน ตลอดจนวารสารต่างๆ ทำให้อาจจัดหาเอกสารทางวิชาการได้ไม่ครบถ้วน ประกอบกับเอกสาร ตำราทางวิชาการยังมีผู้เขียนไว้มากมาย โดยเฉพาะด้านวิชาชีพ

3. อาจเป็นเพราะผู้บริหารยังไม่มี การสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งการวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่งต้องควรมีการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม การนำ การวิจัยนำหน้าการพัฒนาการเรียนการสอนโดยให้การวิจัยในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่นเดียวกับแนวทางการศึกษาทั่วโลกแต่ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาวิทยาลัยอาชีวะแทบจะไม่มี การวิจัยดังกล่าวเลย ดังนั้น ภาพลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปลี่ยนไป จะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองอนาคตสถานศึกษาในทางสร้างสรรค์

สุธีรพันธ์ พันธุ์สนิท (2544 : 63-64) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาออกแบบ คณะศิลปกรรม งามอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนต่อการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ 2538 สาขาวิชาออกแบบ คณะศิลปกรรม งามอาชีวศึกษา อยู่ในระดับระดับปานกลางโดย เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปยังค่าเฉลี่ยต่ำสุดไว้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ ด้าน องค์ประกอบของหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ คือ ด้านส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนซึ่งมีรายละเอียด ในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร โดยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมายโครงสร้างของหลักสูตร ผู้สอนสามารถนำหลักสูตรไป ปฏิบัติได้จริง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความพอเพียงของการเผยแพร่เอกสารการใช้หลักสูตรและมีการ นำปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงการเรียนการสอนของวิทยาลัย

2. ด้านการเรียนการสอน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วิทยาลัยให้การส่งเสริมสนับสนุนการอบรมสัมมนาด้านเนื้อหาในหลักสูตร รองลงมาคือ ผู้สอน เลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาตนเองในการ เพิ่มพูนความรู้ในด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ของอาจารย์และความสนใจกระตือรือร้นในการเรียนของ นักศึกษา

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความเพียงพอของห้องเรียน ภาคทฤษฎี/วิชาสามัญ และวิชาสัมพันธ์ รองลงมาคือ การจัดหาและจัดซื้อวัสดุการเรียนการสอนของ แผนกออกแบบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สัดส่วนระหว่างจำนวนผู้เรียนกับสื่อการเรียนการสอนมีความ เหมาะสม และความเพียงพอของอาคารปฏิบัติงานในแผนกวิชาออกแบบ

4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยภาพรวมพบอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสร้าง ข้อสอบได้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ รองลงมาคือ ความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเมินผลของอาจารย์ และประเมินผลกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพันสภาพของนักศึกษาเนื่องจากปัญหาด้านพื้นฐานการเรียน

นิเทศสุขกิจ ทัพซ่าย (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2536 สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) ในกลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกรายการ ยกเว้นด้านปัจจัยเบื้องต้น เกี่ยวกับโครงสร้างและรายวิชาในหลักสูตร เอกสารตำรา อุปกรณ์ อาคารสถานที่ บุคลากร ซึ่งส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และด้านกระบวนการ เกี่ยวกับพฤติกรรมครูสอน พฤติกรรมการเรียน ที่มีความคิดเห็นบางรายการอยู่ในระดับปานกลาง

สุกัญญา พรหมเนรมิต (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล (ภาคพิเศษ) คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ทำการศึกษาจากประชากรคือ คณะกรรมการดำเนินงาน 8 คน อาจารย์สอน 19 คน นักศึกษา 233 คน บัณฑิต 27 คน ผู้บริหาร และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบทเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความชัดเจนด้านภาษาในระดับปานกลาง มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคมไทยในปัจจุบันในระดับมาก มีความสอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนมาก และสามารถนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไปปฏิบัติได้จริงในระดับปานกลาง โครงสร้างและเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสม และทันสมัย แต่มีเนื้อหาในบางวิชาที่ควรปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และนำไปประกอบอาชีพ จำนวนหน่วยกิตที่ยกเว้น และเทียบรายวิชาให้มีความเหมาะสม ส่วนรายวิชาที่ยกเว้นยังไม่เหมาะสมนัก โดยเฉพาะวิชาในกลุ่มวิชาพื้นฐาน

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับอัตราส่วนวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอก : โท : ตรี ในภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกลยังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด และอาจารย์ผู้สอนมีภาระงานมาก สำหรับอัตราส่วนของอาจารย์ผู้สอนต่อนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดมาก นักศึกษาส่วนใหญ่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด โดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาจะมีคะแนนเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาเป็น 2.82 ในส่วนของค่าหน่วยกิต นักศึกษากับบัณฑิตมีความเห็นว่าอัตราค่าหน่วยกิตในปัจจุบันสูงเกินไป แต่ผู้บริหารคณะกรรมการดำเนินงาน และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าอัตราค่าหน่วยกิตในปัจจุบันมีความเหมาะสม สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน คือ อาคารปฏิบัติการมีความเพียงพอ และเหมาะสม ส่วนสถานที่อ่านหนังสือ สถานที่พักผ่อนเรียน นันทนาการ และห้องสุขา มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา การที่คะแนนศึกษาสูงเป็นสิ่งที่ให้ความรู้ใหม่ทำให้ได้ประสบการณ์ตรง และภาควิชาควรจัดให้มีการแสดงผลงานของนักศึกษา และอาจารย์ในรูปแบบนิตยสารงบประมาณที่ใช้ดำเนินการในหลักสูตรมีความเพียงพอ แหล่งที่มาของงบประมาณจะเป็นรายได้จากค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ด้านกระบวนการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา วิศวกรรมเครื่องกล (ภาคพิเศษ) มีความเพียงพอที่จะนำไปประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ผู้สอนใช้วิธีสอน แบบบรรยาย ในส่วนของงานที่กำหนดให้นักศึกษาทำขึ้นอยู่กับลักษณะ

สุวารี ชาศรีวัฒน์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตร ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์พุทธศักราช 2528 ของกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวง สาธารณสุขในรูปแบบซิป (CIPP Model) ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านบริบท วัตถุประสงค์หลักสูตรมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และมีความ เป็นเอกลักษณ์ในวิชาในระดับมาก โครงสร้างหลักสูตรส่วนใหญ่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน มีความทันสมัย จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การจัดกิจกรรมการสอน และการวัดและ ประเมินผล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น อาจารย์ และนักศึกษาพบว่า ปริมาณอาจารย์ในหมวดวิชาชีพพื้นฐาน หมวดวิชาชีพพยาบาล กับรายวิชาที่เปิดสอนมีความเหมาะสมในระดับน้อยนักศึกษามีคุณสมบัติ เหมาะสมในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการเรียนการสอน มีการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนมีความเพียงพอใน ระดับน้อย แต่มีคุณภาพ และสะดวกในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมในระดับมาก ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะทั่วไป และ คุณลักษณะทางวิชาชีพตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Bicknell. (2009 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การใช้หลักสูตรคณิตศาสตร์แบบพิเศษของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาเปรียบเทียบคะแนนสอบของนักเรียนสองกลุ่ม กลุ่มแรกเรียน ตามหลักสูตรที่รัฐกำหนด และกลุ่มที่สองเรียนหลักสูตรคณิตศาสตร์แบบพิเศษ นำคะแนนสอบมา วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) พบว่า คะแนนมาตรฐานของทั้งสองกลุ่มไม่มี ความแตกต่างกัน

Henry M. (2007 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง เรื่องประสิทธิภาพหลักสูตรการเงินการ ธนาคารของวิทยาลัยในไต้หวัน โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี (CIPP Model) ศึกษาหลักสูตรที่ใช้ วัตถุประสงค์ที่ใช้ การสอนของแต่ละคน บริการต่างๆ ประสิทธิภาพในการสอน และผลการปฏิบัติงานโดยใช้ การบันทึกการสำรวจ และใช้แบบสอบถาม จากคณะกรรมการ คณาจารย์ นักเรียน และ ผู้ที่จบ การศึกษา พบว่า หลักสูตร 2 ปี เตรียมนักเรียนทำงานธนาคารของวิทยาลัยในไต้หวันได้เตรียมแรงงาน เป็นอย่างดีและพอเพียงสำหรับการเข้าทำงานในระบบธุรกิจ

Cox-Peterson and Lorraine (2004 : 86 - 88) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิจัยประเมิน หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตร ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเพอร์ดู ตามรูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ Stufflebeam โดยศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา หลักสูตร การเรียนทางไกล วิธีการติดต่อสื่อสาร เส้นทางสู่การสำเร็จหลักสูตร และความช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พบว่า การใช้วิธีพี่เลี้ยง (Mentor) การใช้เว็บไซต์เพื่อการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา การใช้กรณีศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ของสถานศึกษาในปัจจุบัน

Onyefulu (2001 : 66 - 68) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรโปรแกรมบริหารธุรกิจศึกษาในมหาวิทยาลัย แห่งเทคโนโลยี ประเทศจาไมก้า โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam ซึ่งประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้โปรแกรมบริหารธุรกิจและเลขานุการประสบผลสำเร็จในการเตรียมบัณฑิตออกไปประกอบอาชีพการสอน กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 358 คน ประกอบด้วย นักศึกษา บัณฑิต ผู้สอน ผู้บริหารระดับสูง และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งเทคโนโลยี ประเทศจาไมก้า ผู้อำนวยการโรงเรียนที่บัณฑิตไปทำงานด้วย และผู้สนับสนุนเงินทุน 2 แห่ง (กระทรวงศึกษาและวัฒนธรรม และองค์กรพัฒนาระหว่างประเทศของแคนาดา) การเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาจากแหล่งข้อมูลที่มีความหลากหลาย วิธีที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การวัดและประเมินผล การสังเกต และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรโปรแกรมบริหารธุรกิจและเลขานุการมีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน โดยจุดอ่อนมีมากกว่าจุดแข็ง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว การผลิตบัณฑิตออกมาพอจะยอมรับได้ ส่วนใหญ่มีความสมดุล มีบางเรื่องยังไม่เหมาะสม นอกจากนี้บัณฑิตที่จบออกมามีจำนวนน้อย และคนที่จบไม่มีคุณสมบัติสะท้อนวัตถุประสงค์ของโปรแกรมและความคาดหวังที่ตั้งไว้ และในการทำงานก็ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของครูในโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยหลายท่านได้นำการประเมินในรูปแบบของ CIPP Model ของ Stufflebeam มาเป็นแนวทางการประเมิน ซึ่งจุดเด่นของการประเมินในรูปแบบของ CIPP Model คือ สามารถแยกบทบาทระหว่างฝ่ายประเมินและฝ่ายบริหารได้อย่างชัดเจน และจุดด้อย คือ ใช้ระยะเวลานานในขั้นตอนดำเนินการ ซึ่งงานวิจัยที่นำรูปแบบของ CIPP Model มาเป็นแนวทางการประเมิน มีความแตกต่างจากงานของผู้วิจัยเองที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรที่ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร จะเห็นว่า ในการนำหลักสูตรไปใช้ จะต้องมีการศึกษาหลักสูตร แล้วแปลงหลักสูตรเพื่อไปสู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็น คู่มือครู แผนการสอน บทเรียน หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด และสื่อการสอนต่างๆ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอน เพราะการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญ ของการใช้หลักสูตร ผู้บริหารและครูจะต้องทำความเข้าใจกับหลักสูตรให้ถ่องแท้ ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร จึงจะทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้ การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินการใช้หลักสูตรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตลาดกระบัง ในฐานะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จนถึงปัจจุบันมีผู้สำเร็จการศึกษาแล้วในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 6 รุ่น ซึ่งยังไม่มีประเมินว่าหลักสูตรที่นำมาใช้นั้นประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่งที่ควรจะมีการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมุ่งประเมินการใช้หลักสูตร 4 ด้าน คือ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญที่ผู้วิจัยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินการใช้หลักสูตรไปปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรจัดกระบวนการเรียนเรียนได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคมก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) เพื่อประเมินการใช้หลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ที่มุ่งประเมิน การใช้หลักสูตรประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การดำเนินการเรียน การสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและการประเมินผล และได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครู และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 1,360 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้เกณฑ์การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (อ้างใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555 : 48) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์ศูนย์การเรียนชุมชนเป็นชั้นภูมิ รวมทั้งสิ้น 302 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ครู	นักศึกษา	ครู	นักศึกษา
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงลาดกระบัง	4	176	4	36
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงทับยาว	4	176	4	36
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงลำปลาทิว	4	446	4	96
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงชุมทอง	4	177	4	36
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงคลองสองต้นนุ่น	4	236	4	49
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงคลองสามประเวศ	4	126	4	25
รวม	1,360		302	

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบประเมินการใช้หลักสูตรที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 2 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 เป็นแบบประเมินการใช้หลักสูตรสำหรับครูประเมินการใช้หลักสูตรใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและการประเมินผล

ส่วนแบบประเมินฉบับที่ 2 เป็นแบบประเมินการใช้หลักสูตรสำหรับนักศึกษาประเมินการใช้หลักสูตรใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 2) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 3) การวัด และการประเมินผล

3.2.1 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์

การสร้างแบบประเมินมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ที่มุ่งประเมินการใช้หลักสูตรประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรและ 4) การวัด และการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 นิยามเชิงปฏิบัติการสำหรับตัวแปรหลักในแบบประเมิน

ซึ่งตัวแปรหลัก ประกอบด้วย 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างเนื้อหาการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

ลำดับ	ด้าน	เนื้อหา
1	การบริหารและงานบริการ หลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2. มีการนำหลักการ จุดมุ่งหมายหลักสูตรไปปฏิบัติได้จริง 3. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรช่วยให้สามารถผลิต นักศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม 4. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของการใช้หลักสูตร กำหนดได้สอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา 5. มีการจัดทำและสรรหาเอกสารหลักสูตรเผยแพร่ให้แก่ ผู้สอน 6. มีการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรอย่าง พอเพียง 7. มีกระบวนการจัดทำหลักสูตรให้เนื้อหาวิชามีความยาก ง่ายเหมาะสมกับระดับการศึกษา 8. มีการกำหนดชั่วโมงการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา 9. มีการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มสาระ 10. มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 11. มีการจัดประชุมหารือผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการเรียนการ สอนอย่างต่อเนื่อง
2	การจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 12. มีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแผนการ เรียนที่เตรียมไว้ 13. มีการจัดกิจกรรมการเตรียมการสอนได้ครอบคลุม จุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร 14. มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการ เรียนการสอน 15. มีการจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม 16. มีการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมหลากหลาย และเหมาะสมกับเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับ	ด้าน	เนื้อหา
		<p>17. มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</p> <p>18. มีการใช้เทคนิคหรือวิธีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้นักศึกษา</p> <p>19. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>20. มีการส่งเสริมให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>21. มีการจัดกิจกรรม เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และเข้าใจง่าย</p> <p>22. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>23. มีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>24. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา</p>
3	การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	<p>25. มีการจัดบริเวณของสถานศึกษาสะอาด สวยงาม ร่มรื่น</p> <p>26. มีการจัดห้องเรียนเพียงพอกับความต้องการ</p> <p>27. มีการจัดห้องสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา และมีเอกสาร ตำราหนังสือที่ทันสมัย</p> <p>28. มีการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย</p> <p>29. มีการผลิตและการให้บริการสื่อการเรียนการสอน</p> <p>30. มีการจัดหาและซื้อวัสดุในการเรียนการสอนเพียงพอ กับความต้องการ</p> <p>31. มีการส่งเสริมการใช้หนังสือประกอบการสอนตามรายวิชา</p> <p>32. มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับจัดทำสื่อการเรียนการสอน</p> <p>33. มีการจัดบริการอำนวยความสะดวกต่อการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ในการเรียนการสอน</p> <p>34. มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน และ การใช้สื่อการเรียนการสอน</p> <p>35. มีการใช้และบำรุงรักษา สื่อการเรียนการสอนของครู</p> <p>36. มีการนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับ	ด้าน	เนื้อหา
4	การวัดและการประเมินผล	37. มีการวัดและประเมินผลการเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย 38. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย 39. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากพฤติกรรมกรเรียนและการร่วมกิจกรรม 40. มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 41. มีการวัดผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 42. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล 43. มีการใช้วิธีการและเครื่องมือวัดผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 44. มีการจัดทำเกณฑ์และแนวทางการประเมินที่ชัดเจน 45. มีการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ 46. มีการนำผลจากการวัดและการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดรูปแบบของเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินขึ้นเองโดยการศึกษาเอกสารงานวิจัยเชิงประเมินของ สุธีรพันธ์ พันธุ์สนิท (2544 : 102-109) สิทธิพงศ์ ยุวจิตติ (2547 : 1-12) วิมล เทศวานิช (2541 : 130) ศราวุธ สังข์สุวรรณ (2537 : 151) และ ประชาคม จันทระชิต (2552 : 267) โดยนำมาปรับปรุงให้เข้ากับการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

1. แบบประเมินในฉบับที่ 1 (สำหรับครูผู้สอน) ผู้วิจัยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 - 5 ประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งประเมินการใช้หลักสูตรประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร
2. ด้านจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
4. ด้านการวัดและการประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์แต่ละระดับมีการให้คะแนน ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554 : 83)

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดี
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับพอใช้
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุง
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ตอนที่ 6 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบประเมินที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

2. แบบประเมินฉบับที่ 2 (สำหรับนักศึกษา) ลักษณะของแบบประเมินคล้ายฉบับที่ 1 เพียงแต่มี 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 - 4 ประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ของของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ที่มีงประเมินการใช้หลักสูตรประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

- 1. ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
- 2. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
- 3. ด้านการวัดและการประเมินผล

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์แต่ละระดับมีการให้คะแนน ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554 : 83)

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดี
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับพอใช้
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุง
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ตอนที่ 5 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบประเมินที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน

ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เบื้องต้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบการใช้ภาษาและความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน รายนามผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านพิจารณาความสอดคล้องโดยคะแนนที่ต้องการจะวัด ดังนี้

- +1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC ตั้งแต่ 0.5 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ ที่ต้องการวัด ข้อใดต่ำกว่า 0.5 จะต้องนำไปปรับปรุงแก้ไข (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 249)

เมื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาทุกข้อคำถาม ผลการประเมินพบว่ามีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบประเมินไปทดลองใช้ (Try Out)

ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูและนักศึกษาในสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครูจำนวน 30 คน ใช้แบบประเมินฉบับที่ 1 และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 คน ใช้แบบประเมินฉบับที่ 2 เพื่อเป็นการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของ แบบประเมินในฉบับที่ 1 (สำหรับครู) ผู้วิจัยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 4 ด้าน พบว่ามีค่าความเที่ยงในแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 การบริหารและงานบริการหลักสูตร จำนวน 11 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง 0.70
- ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จำนวน 13 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง 0.77
- ด้านที่ 3 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง 0.71
- ด้านที่ 4 การวัดและการประเมินผล จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง 0.70
- รวมทั้งฉบับได้ค่าความเที่ยง 0.90

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของ แบบประเมินในฉบับที่ 2 (สำหรับนักศึกษา) ผู้วิจัยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 3 ด้าน พบว่ามีค่าความเที่ยงในแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จำนวน 13 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง 0.70
- ด้านที่ 2 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง 0.72
- ด้านที่ 3 การวัดและการประเมินผล จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเที่ยง 0.73
- รวมทั้งฉบับได้ค่าความเที่ยง 0.81

ขั้นตอนที่ 7 ปรับปรุงแก้ไข จัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้จริง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมินถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนและนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. นำหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบประเมิน และแบบประเมินไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย คณะครู และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง จำนวน 6 แขวง ดังนี้ 1) แขวงลาดกระบัง 2) แขวงลำปลาทิว 3) แขวงคลองสองต้นนุ่น 4) แขวงคลองสามประเวศ 5) แขวงชุมทอง และ 6) แขวงทับยาว โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 15 วัน พร้อมทั้งนัดหมายการเก็บแบบประเมินคืนด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์สถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

2. วิเคราะห์ข้อมูล สำหรับตอนที่ 1 ซึ่งเป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

3. วิเคราะห์ข้อมูล สำหรับตอนที่ 2-5 (จากแบบประเมินฉบับที่ 1) และตอนที่ 2-4 (จากแบบประเมินฉบับที่ 2) ซึ่งเป็นการประเมินเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของคณะครูและนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง โดยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย \bar{X} และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

4. การแปลความหมายข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554 : 83)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับดี
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน โดยใช้การแจกแจงความถี่ และร้อยละ (พรหมณี สักดิ์วิวัฒน์. 2556 : 132) โดยมีสูตรดังนี้

$$PCT = \frac{N_i}{N_t} \times 100$$

เมื่อ PCT = แทน ร้อยละของสิ่งที่ศึกษา

N_i = แทน จำนวนข้อมูลที่จะศึกษา

N_t = แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินการใช้หลักสูตรแต่ละด้านทั้ง 4 ด้านโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร ดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (พรณี สิกิจวัฒน์. 2556 : 137)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนในชุดข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) โดยใช้สูตรดังนี้ (พรณี สิกิจวัฒน์. 2556 : 141)

$$S. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \sum แทน ผลรวม
 X แทน คะแนนแต่ละตัวในชุดข้อมูล
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในชุดข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ในการดำเนินการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง สามารถสรุปได้เป็นกรอบแนวทางการประเมิน ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 กรอบแนวทางการประเมินการใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวแปร/ประเด็นที่จะศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อประเมินด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร - การนำหลักการ จุดมุ่งหมายหลักสูตรไปปฏิบัติได้จริง - การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม - การจัดทำและสรรหาเอกสารหลักสูตร - การเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับเอกสารหลักสูตร - กระบวนการจัดทำหลักสูตรในเนื้อหาวิชามีความยากง่ายเหมาะสม - การกำหนดชั่วโมงการสอนเหมาะสม - การวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ - การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ - การจัดประชุมหารือผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอน 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินฉบับที่ 1 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> มีการปฏิบัติระดับมากขึ้นไปหรือมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50
2. เพื่อประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียน - การจัดกิจกรรมการเตรียมการสอนได้ครอบคลุมจุดประสงค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอน - นักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> มีการปฏิบัติระดับมากขึ้นไปหรือมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวแปร/ประเด็นที่จะศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเรียนการสอน - การจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม - การใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมหลากหลาย - การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร - การใช้เทคนิคหรือวิธีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ - การใช้สื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ - การส่งเสริมให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง - การเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น - การจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ - การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 				
3. เพื่อประเมินด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดบริเวณของสถานศึกษาสะอาด สวยงาม - การจัดห้องเรียนเพียงพอกับความต้องการ - การจัดห้องสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้า - การส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน - การผลิตและการให้บริการสื่อการเรียนการสอน - การจัดหาและซื้อวัสดุในการเรียนการสอนเพียงพอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอน - นักศึกษา 	- แบบประเมินฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	มีการปฏิบัติระดับมากขึ้นไปหรือมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50

ตาราง 3.3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวแปร/ประเด็นที่จะศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
3. เพื่อประเมินด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมการใช้หนังสือประกอบการสอนตามรายวิชา - การจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับจัดทำสื่อการเรียน - การจัดบริการอำนวยความสะดวกต่อการใช้วัสดุ อุปกรณ์ - การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน - การใช้และบำรุงรักษา สื่อการเรียนการสอนของครู - การนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นระยะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอน - นักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> มีการปฏิบัติระดับมากขึ้นไปหรือมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50
4. เพื่อประเมินด้านการวัดและการประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากพฤติกรรม - การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ - การวัดผลการเรียนรู้ครอบคลุมทุกด้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอน - นักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> มีการปฏิบัติระดับมากขึ้นไปหรือมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50

ตาราง 3.3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวแปร/ประเด็นที่จะศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
4. เพื่อประเมินด้านการวัดและการประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล - การใช้วิธีการและเครื่องมือวัดผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ - การจัดทำเกณฑ์และแนวทางการประเมินที่ชัดเจน - การวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ - การนำผลจากการวัดและการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอน - นักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการปฏิบัติระดับมากขึ้นไปหรือมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัย เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตภาคกระบี่ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตภาคกระบี่ ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร

ตอนที่ 3 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตภาคกระบี่ ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ตอนที่ 4 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตภาคกระบี่ ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ตอนที่ 5 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตภาคกระบี่ ด้านการวัดและการประเมินผล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ ครู และนักศึกษา ในการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตภาคกระบี่ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินฉบับที่ 1 เป็นแบบประเมินสำหรับครู และแบบประเมินฉบับที่ 2 เป็นแบบประเมินสำหรับนักศึกษา ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1 - 4.2

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของครู ที่ตอบแบบประเมิน การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตภาคกระบี่

ข้อมูลทั่วไปของครู	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	7	30
หญิง	17	70
รวม	24	100
2. อายุ		
ระหว่าง 25 – 30 ปี	19	80
ระหว่าง 31 – 35 ปี	5	20
ระหว่าง 36 – 40 ปี	-	-
ระหว่าง 41 – 45 ปี	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

3. วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	24	100
ปริญญาโท	-	-
ปริญญาเอก	-	-
รวม	24	100
4. ประสบการณ์สอน		
ระหว่าง 1 – 5 ปี	24	100
ระหว่าง 6 – 10 ปี	-	-
รวม	24	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบประเมินที่เป็นครูจำนวน 24 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 70) มีอายุ ระหว่าง 25 – 30 ปี (คิดเป็นร้อยละ 80) โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (คิดเป็นร้อยละ 100) และมีประสบการณ์สอนอยู่ระหว่าง 1- 5 ปี (คิดเป็นร้อยละ 100)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบประเมินการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	93	33
หญิง	185	67
รวม	278	100
2. อายุ		
ระหว่าง 15 – 20 ปี	119	43
ระหว่าง 25 – 30 ปี	86	31
ระหว่าง 35 – 40 ปี	73	26
-	-	-
รวม	278	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบประเมินที่เป็นนักศึกษาจำนวน 278 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 67) มีอายุ ระหว่าง 15 – 20 ปี (คิดเป็นร้อยละ 43)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตรจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร (n = 24)

รายการ	\bar{X}	S.	ระดับการปฏิบัติ
1. มีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมายโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.20	0.66	ดี
2. มีการนำหลักการ จุดมุ่งหมายหลักสูตรไปปฏิบัติได้จริง	4.04	0.95	ดี
3. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรช่วยให้สามารถผลิตนักศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	3.70	0.75	ดี
4. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของการใช้หลักสูตรกำหนดได้สอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา	3.62	0.82	ดี
5. มีการจัดทำและสรรหาเอกสารหลักสูตรเผยแพร่ให้แก่ผู้สอน	3.70	0.62	ดี
6. มีการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรอย่างพอเพียง	3.62	0.87	ดี
7. มีมีกระบวนการจัดทำหลักสูตรให้เนื้อหา มีความง่ายเหมาะสมกับระดับการศึกษา	4.04	0.55	ดี
8. มีการกำหนดชั่วโมงการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.50	1.14	ดี
9. มีการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มสาระ	3.66	0.91	ดี
10. มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.83	0.86	ดี
11. มีการจัดประชุมหารือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.80	ดี
รวม	3.82	0.38	ดี

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทุกรายการมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ มีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมายโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ($\bar{X} = 4.20$) มีการนำหลักการ จุดมุ่งหมายหลักสูตรไปปฏิบัติได้จริง มีความง่ายของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรเหมาะสมกับระดับการศึกษา มีการจัดประชุมหารือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการกำหนดชั่วโมงการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 3.50$)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) ดังตารางที่ 4.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร (n = 302)

รายการ	\bar{X}	S.	ระดับการปฏิบัติ
1. มีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนที่เตรียมไว้	3.91	0.60	ดี
2. มีการจัดกิจกรรมการเตรียมการสอนได้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร	3.97	0.66	ดี
3. มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเรียนการสอน	3.96	0.77	ดี
4. มีการจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม	3.93	0.74	ดี
5. มีการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา	3.80	0.71	ดี
6. มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.81	0.74	ดี
7. มีการใช้เทคนิคหรือวิธีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้นักศึกษา	3.76	0.75	ดี
8. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น	3.64	0.66	ดี
9. มีการส่งเสริมให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.75	0.72	ดี
10. มีการจัดกิจกรรม เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และเข้าใจง่าย	3.82	0.77	ดี
11. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.86	0.69	ดี
12. มีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	3.83	0.62	ดี
13. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา	3.83	0.74	ดี
รวม	3.84	0.44	ดี

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทุกรายการมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเตรียมการสอนได้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร ($\bar{X} = 3.97$) และ มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.64$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ผลการประเมินการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เขตลาดกระบัง ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร (n = 302)

รายการ	\bar{X}	S.	ระดับการปฏิบัติ
1. มีการจัดบริเวณของสถานศึกษาสะอาด สวยงาม ร่มรื่น	3.90	0.77	ดี
2. มีการจัดห้องเรียนเพียงพอกับความต้องการ	3.89	0.76	ดี
3. มีการจัดห้องสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาและมี เอกสาร ตำราหนังสือที่ทันสมัย	3.91	0.66	ดี
4. มีการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	3.81	0.63	ดี
5. มีการผลิตและการให้บริการสื่อ การเรียน การสอน	3.79	0.74	ดี
6. มีการจัดหาและซื้อวัสดุในการเรียนการสอนเพียงพอกับ ความต้องการ	3.80	0.75	ดี
7. มีการส่งเสริมการใช้หนังสือประกอบการสอนตามรายวิชา	3.74	0.74	ดี
8. มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับจัดทำ สื่อการเรียนการสอน	3.70	0.77	ดี
9. มีการจัดบริการอำนวยความสะดวกต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ใน การเรียนการสอน	3.79	0.75	ดี
10. มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน และการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.78	0.71	ดี
11. มีการใช้และบำรุงรักษา สื่อการเรียนการสอนของครู	3.72	0.77	ดี
12. มีการนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง	3.85	0.65	ดี
รวม	3.81	0.44	ดี

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 3.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ทุกรายการมีระดับ
การปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ มีการจัดห้องสมุดสำหรับ
การศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาและมีเอกสาร ตำราหนังสือที่ทันสมัย (\bar{X} = 3.91) และ มีการจัดบริเวณ
ของสถานศึกษาสะอาด สวยงาม ร่มรื่น (\bar{X} = 3.90) ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มี
การจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับจัดทำสื่อการเรียนการสอน (\bar{X} = 3.70)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 ผลการประเมินการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการวัดและการประเมินผลจากการวิเคราะห์
ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เขตลาดกระบัง ด้านการวัดและการประเมินผล (n = 302)

รายการ	\bar{X}	S.	ระดับการปฏิบัติ
1. มีการวัดและประเมินผลการเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย	3.82	0.67	ดี
2. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย	3.88	0.76	ดี
3. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จากพฤติกรรมการเรียนและ การร่วมกิจกรรม	3.89	0.68	ดี
4. มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.86	0.75	ดี
5. มีการวัดผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.79	0.73	ดี
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์วัด และประเมินผล	3.76	0.78	ดี
7. มีการใช้วิธีการและเครื่องมือวัดผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	3.80	0.76	ดี
8. มีการจัดทำเกณฑ์และแนวทางการประเมินที่ชัดเจน	3.71	0.79	ดี
9. มีการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ	3.71	0.70	ดี
10. มีการนำผลจากการวัดและประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการ ปรับปรุงการเรียนการสอน	3.75	0.71	ดี
รวม	3.80	0.47	ดี

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการวัดและการประเมินผลในภาพรวมมีการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทุกรายการมีระดับการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จาก
พฤติกรรมการเรียนและการร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.89$) และมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้
เครื่องมือที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดทำเกณฑ์
และแนวทางการประเมินที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.71$) และการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.71$)

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ภาพรวมในแต่ละด้านที่มุ่งประเมิน สรุปได้ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) และระดับการปฏิบัติจากการประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เขตลาดกระบัง

ด้าน	\bar{X}	S.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร	3.82	0.38	ดี
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.84	0.44	ดี
3. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	3.81	0.44	ดี
4. ด้านการวัดและการประเมินผล	3.80	0.47	ดี

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง แต่ละด้านมีการปฏิบัติในระดับดีเมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมีการปฏิบัติสูงกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 3.84$)
รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.82$) และด้านการสนับสนุนและ
ส่งเสริมการใช้หลักสูตรด้าน ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวัดและการ
ประเมินผล ($\bar{X} = 3.80$)

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง โดยมีประเด็นที่มุ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

- 5.1.1.1 การบริหารและงานบริการหลักสูตร
- 5.1.1.2 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
- 5.1.1.3 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
- 5.1.1.4 การวัด และการประเมินผล

5.1.2 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ประกอบด้วยประเด็นที่มุ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารและงานบริการหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
4. การวัด และการประเมินผล

5.2.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครู และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 1,360 คน

5.2.1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 302 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์ศูนย์การเรียนชุมชนเป็นชั้นภูมิ

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบประเมินการใช้หลักสูตรที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 2 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 เป็นแบบประเมินการใช้หลักสูตรสำหรับครูประเมินการใช้หลักสูตรใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและการประเมินผล

ส่วนแบบประเมินฉบับที่ 2 เป็นแบบประเมินการใช้หลักสูตรสำหรับนักศึกษาประเมินการใช้หลักสูตรใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 2) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 3) การวัดและการประเมินผล

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของ แบบประเมินในฉบับที่ 1 (สำหรับครู) ผู้วิจัยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 4 ด้าน พบว่ามีค่าความเที่ยงในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารและงานบริการหลักสูตร จำนวน 11 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.67

ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จำนวน 13 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.77

ด้านที่ 3 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.71

ด้านที่ 4 การวัดและการประเมินผล จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.68 รวมทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของ แบบประเมินในฉบับที่ 2 (สำหรับนักศึกษา) ผู้วิจัยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 3 ด้าน พบว่ามีค่าความเที่ยงในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จำนวน 13 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.68

ด้านที่ 2 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.72

ด้านที่ 3 การวัดและการประเมินผล จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.73 รวมทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่น 0.81

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1.4.1 ติดต่อประสานงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมินถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนและนักศึกษาระดับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5.1.4.2 นำหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบประเมิน และแบบประเมินไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย คณะครู และ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง จำนวน 6 แขวง ดังนี้ 1) แขวงลาดกระบัง 2) แขวงลำปลาทิว 3) แขวงคลองสองต้นนุ่น 4) แขวงคลองสามประเวศ 5) แขวงชุมทอง และ 6) แขวงทับยาว โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 15 วัน พร้อมทั้งนัดหมายการเก็บแบบประเมินคืนด้วยตนเอง

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ดังนี้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1.6 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

5.1.6.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

พบว่าผู้ตอบแบบประเมินที่เป็นครูจำนวน 24 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 70) เมื่อพิจารณาอายุส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 25 – 30 ปี (คิดเป็นร้อยละ 80 โดยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี (คิดเป็นร้อยละ 100) และประสบการณ์สอนอยู่ระหว่าง 1- 5 ปี (คิดเป็นร้อยละ 100)

ผู้ตอบแบบประเมินที่เป็นนักศึกษาจำนวน 278 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 67) เมื่อพิจารณาอายุส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 15 – 20 ปี (คิดเป็นร้อยละ 43)

5.1.6.2 ผลการประเมินการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ที่มุ่งประเมินใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตรและ 4) การวัด และการประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1.6.2.1 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตรในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทุกรายการมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ มีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการนำหลักการ จุดมุ่งหมายหลักสูตรไปปฏิบัติได้จริง มีการจัดประชุมหารือผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และ มีความยากง่ายของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรเหมาะสมกับระดับการศึกษา ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการกำหนดชั่วโมงการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

5.1.6.2.2 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทุกรายการมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเตรียมการสอนได้ครอบคลุม จุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร และมีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเรียน การสอน ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษา เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

5.1.6.2.3 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทุกรายการมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ มีการจัดห้องสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา และมีเอกสาร ตำราหนังสือที่ทันสมัย และมีการจัดบริเวณของสถานศึกษาสะอาด สวยงาม ร่มรื่น ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์ สำหรับจัดทำสื่อการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.1.2.4 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการวัดและการประเมินผลในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทุกรายการมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จากพฤติกรรมการเรียนและการร่วมกิจกรรม และมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ได้แก่ มีการจัดทำเกณฑ์และแนวทางการประเมินที่ชัดเจน และมีการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

5.2 อภิปรายผล

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง มุ่งประเมินใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารและงานบริการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและการประเมินผล อภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ผลการประเมินด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดทำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้ยังมีการนำจุดมุ่งหมายไปสู่การปฏิบัติพร้อมทั้งเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสำหรับครูผู้สอน มีการเตรียมการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรและมีการวางแผนเพื่อเตรียมการใช้หลักสูตรและมีการจัดอบรมครูผู้สอนเพื่อใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นรวมไปถึงมีหนังสือและตำราเรียนที่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอนทั้งนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งมีความสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535 : 195) กล่าวว่า การบริหารและงานบริการหลักสูตรจะต้องจัดการเตรียมการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรมีการเตรียมการจัดการอบรมผู้สอนเพื่อใช้หลักสูตรและการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการโครงสร้าง การจัดประสบการณ์การเรียน

5.2.2 ผลการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดทำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ได้มีการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรอย่างชัดเจนซึ่งหลักสูตรได้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นภายในเขตลาดกระบัง นอกจากนี้ยังมีการจัดทำแผนการสอน เป็นการขยายหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมจัดขึ้นโดยครู เพื่อให้สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร จึงเป็นส่วนของการนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติโดยแท้จริง ซึ่งในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งเริ่มจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 230) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับประชากร ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และสามารถสนองความต้องการของผู้เรียน มีความจำเป็นที่จะต้องปรับหลักสูตรกลางให้มีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ และมีการจัดทำแผนการสอนเป็นการขยายหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ และมีจุดหมาย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมจัดขึ้นโดยครู เพื่อให้ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร จึงเป็นส่วนของการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติโดยแท้จริง ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจำเป็นต้องเริ่มจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากในเรื่องการใช้เวลา การใช้แรงงาน การใช้ทรัพยากร ตลอดจนการใช้งบประมาณ

5.2.3 ผลการประเมินด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อรายการพบว่าทุกรายการมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ครูมีการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร นอกจากนี้ยังมีนโยบายส่งเสริมและจัดหาหนังสือ ตำรา คู่มือครูที่เป็นประโยชน์ให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ และยังมีปริมาณที่เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น อีกทั้งมีการจัดแบ่งภาระงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของครู มีการทำความรู้จักผู้เรียนและวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อหาทางพัฒนาผู้เรียน มีการศึกษาแผนการสอนที่พัฒนามาจากหลักสูตร และคู่มือครูก่อนจัดการเรียนการสอน มีการจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนการสอนและเตรียมสื่อการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลายทั้งนี้ยังมีการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 142 - 144) กล่าวว่า ครูผู้สอน เป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยมีแนวปฏิบัติ คือ ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร พร้อมทั้งทำความรู้จักผู้เรียนและวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อหาทางพัฒนาผู้เรียน และมีศึกษาแผนการสอน คู่มือครู จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่น่าสนใจและเตรียมสื่อการเรียนการสอนและมีการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีหลากหลายพร้อมทั้งต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียน และผู้เรียน

5.2.4 ผลการประเมินด้านการวัดและการประเมินผล

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้านการวัดและการประเมินผลในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดทำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และยังมีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดมาตรฐาน สำหรับการวัดและการประเมินผลอย่างชัดเจน ทั้งนี้การวัดและการประเมินผลเป็นเครื่องบ่งชี้ประสิทธิภาพของผลผลิตการสอนของครูผู้สอน และมีเครื่องมือที่หลากหลายสอดคล้องเหมาะสมครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ นอกจากนี้ นักศึกษายังมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลและมีการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 230) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ว่าบรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ การวัดและประเมินผลเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาต่าง ๆ เพราะเป็นข้อมูลช่วยตัดสินใจของครูในการปรับปรุงวิธีการสอน การแนะนำ ตลอดจนการจัดการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียน และใช้ปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้เรียนถูกวิธียิ่งขึ้น ดังนั้น การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน จึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องจัดให้เป็นระบบที่ชัดเจนเหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอน อันเป็นส่วนสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการใช้หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

5.1.1 ครูควรมีการกำหนดชั่วโมงการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา วิเคราะห์ความยากง่ายของเนื้อหาและกำหนดชั่วโมงการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อจะทำให้จัดเตรียมการสอนได้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามขั้นตอนที่ได้จัดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

5.1.2 ครูควรมีการใช้สื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น โดยสื่อการเรียนการสอนต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น สื่อที่ครูพัฒนาขึ้นเองตามรูปแบบและกระบวนการที่ถูกต้องตามรายวิชานั้นๆ วัสดุการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ (ETV) สื่อการเรียนการสอนเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถพัฒนาความรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

5.1.3 ผู้บริหารควรมีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับจัดทำสื่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใน ด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาสื่อการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอน เพื่อที่จะนำมาพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสื่อการเรียนการสอนที่ถูกต้องและทันสมัย

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ในการประเมินครั้งต่อไป ควรมีการออกแบบการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ตรงกับสภาพจริงมากที่สุด

5.2.2 ควรมีการประเมินการใช้หลักสูตรให้ครอบคลุมทุกระดับชั้นการศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ :
ที.เอส.บี.โปรดักส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา คุณารักษ์. 2537. หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กิติมา ปรีดีดีล. 2529. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนาคารพิมพ์.
- กิสตินา จารุ. 2554. “การประเมินหลักสูตรการศึกษาประถมวัย พุทธศักราช 2546 ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเขต 1”. ศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพฯ : สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด.
- จงฤดี ไสยสัจย์. 2550. “การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาหนองบัวลำพูเขต 2.” ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์วสันตพร.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. 2545. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. 2544. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2557. การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วีพรีนธ์.
- ทักษ์สุดา ปานอุทัย. 2553. “การประเมินผลการใช้หลักสูตรโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ช่วงชั้นที่ 2.”
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน, มหาวิทยาลัยศรี
นครินทร์วิโรฒประสานมิตร.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. 2542. พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ธำรง บัวศรี. 2542. ทฤษฎีหลักสูตรและออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ธนธานีพิมพ์.
- นพวรรณ อารยกุล. 2548. “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) สาขาวิชา ผลิตผลการ
พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุงพุทธศักราช 2546) โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3”. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นิเทศสุขกิจ ทักษัย. 2541. “การประเมินการใช้หลักสูตร ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2536
สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) ใน
กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ.” การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น. ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. 2534. การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เชียงใหม่ : แสงศิลป์.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2538. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญมี เณรยอด. 2531. หลักการการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชาคม จันทรชิต. 2552. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เป็รื่อง กุมุท. 2519. เทคนิคการเขียนบทเรียนโปรแกรม. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- พรรณี ประเสริฐวงศ์ และคณะ. 2523. การจัดองค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2556. การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พิสนุ พงศ์ศรี. 2551. เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- เพ็ญศรี ทวีสุวรรณ. 2544. ผู้เรียนการศึกษานอกระบบ. เอกสารการสอนชุดวิชา หลักการเรียนรู้และเทคนิคการฝึกอบรม หน่วยที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มัทนา วัฒนอมศักดิ์. 2553. “รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2550. การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รินทร์ลภัส เกษศรีรัตน์. 2552. “การประเมินหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1”. คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัย, ราชภัฏอุบลราชธานี.
- รุจิรี ภู่อาระ และ จันทราณี สงวนนาม. 2545. การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- รุจิรี ภู่อาระ. 2551. การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- แรมสมร อยู่สภาพร. 2533. การสร้างและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา. ภาควิชา ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ขานิประศาสน์. 2545. ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- วัชรีย์ บุรณสิงห์. 2542. การบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิชัย ดิสสระ. 2535. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. 2542. การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เซนเตอร์ดิสคัฟเวอร์.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. 2532. พัฒนาหลักสูตร และการสอน - มิติใหม่. กรุงเทพฯ : ธรรมการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537ก. การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537ข. พัฒนาหลักสูตรการสอน – มิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. 2538. การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วิชัย วงษ์ใหญ่ และกัญญา ลินทร์ตันศิริกุล . 2553. การประเมินหลักสูตร และการเรียนการสอน”
 ใน ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาหลักสูตร และการสอน. นนทบุรี :
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิมล เทศวานิช. 2541. ปัญหาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2536
 สาขาวิชาช่างเทคนิคในโลหะ ในกลุ่มวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศรีสมร พุ่มสะอาด . 2549. การประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ ในประมวลสาระ
 ชุดวิชาการประเมินหลักสูตร และการเรียนการสอน. นนทบุรี : โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. 2550. การประเมินหลักสูตร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: เอกการพิมพ์.
- ศิริชัย ชนะตังกูร. 2527. ความศุนย์เปล่าทางการศึกษา แนวคิดกลุ่มอนุรักษ์นิยม เอกสารวิจัย
 การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สมคิด พรหมจ้อย และ สุพิภัทร์ พิบูลย์ . 2543. การประเมินหลักสูตร ในเอกสารประกอบโครงการ
 อบรมเทคนิคการประเมินหลักสูตร. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมคิด พรหมจ้อย. 2545. เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมบัติ พิพัฒน์เมธา. 2546. “การประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตร์บัณฑิต.” สัตวแพทยมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- สมศรี เตชะมา. 2545. “การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538
 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา.”
 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สมนึก ธาตุทอง. 2548. เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- สงัด อุทรานันท์. 2527. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์.
- สงัด อุทรานันท์. 2532ก. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. 2532ข. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สงบ ลักษณะ. 2542. “แนวทางประกันคุณภาพการศึกษา”. วารสารข้าราชการครู. 25 :
 สิงหาคม – กันยายน พ.ศ. 2542.
- สวัสดี จงกล. 2547. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนกลุ่มงานพื้นฐาน
 อาชีพ. เอกสารกลุ่มแรงงานและพื้นฐานอาชีพ หน่วยที่ 1. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สันต์ ธรรมบำรุง. 2527. หลักสูตรและและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สาธิต วรรณสุทธิ. 2546. “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง.” ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. สุกัญญา พรหมเนรมิต. 2540. “การประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล(ภาคพิเศษ) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนิสา หอยบาง. 2553. “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาประถมวัย พุทธศักราช 2546 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง”. การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุนีย์ ภูพันธ์. 2546. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สุธีรพันธ์ พันธุ์สนิท. 2544. “การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาออกแบบ คณะศิลปกรรม กรมอาชีวศึกษา.” ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุมิตร คุณานุกร. 2537. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุพัตรา สุขสันต์ . 2546. “การประเมินหลักสูตรวิชาชีพชั้นสูง ระบบทวิภาคี สาขาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพักตร์ พิบูลย์. 2551. ชุดเสริมทักษะการประเมินโครงการ. นนทบุรี. จตุพรดีไซท์.
- สุวณี ชาศรีวัฒน์. 2536. “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2538 ของกองงานวิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข.” ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551ก. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ไทยพับบลิค เอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551ข. คู่มือการดำเนินงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพฯ : ไทยพับบลิค เอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551ค. แนวทางการจัดการ เรียนรู้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ไทยพับบลิค เอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555. ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ และภาพรวมปี 2554 ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ 2555. กรุงเทพฯ : เอกการพิมพ์
- เสาวภาคย์ แก้วนพคุณ. 2547. “การประเมินหลักสูตรวิทยาลัยชุมชน สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ”. ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. 2550. การใช้หลักสูตร. กรุงเทพฯ : ไทยพับบลิคเอ็ดดูเคชั่น.
- อมรา เล็กเรียงสินธุ์. 2540. หลักสูตร และการมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยพับบลิคเอ็ดดูเคชั่น.
- อภิปกรณ์ รักษ์ความสุข. 2546. “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ”. ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการสอนอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- Banathy, Bela H. 1975. *Instructional Systems*. California, Fearon Publishers.
- Bicknell, Libby Plath. (2009). *Curriculum implementation: A study of the effect of aspecialized curriculum on sixth grade mathematics summative test scores in arural middle school*. Dissertation Ed.D. Virginia: School of Education ,LibertyUniversity. Retrieved August 16,2009.
- Guba, E.G. and Y.S. Lincoln 1983. *Effective Evaluation*. San Francisco :JosseyBoss.
- Kulkarni, S.D. 1974. *Many Faces of Untouchables*, *Economic and Political Weekly*, Vol.9, No.29 July, pp.1148-1151.
- Kulkarni, S.D. 1974. *Scheduled Castes and Scheduled Tribes – Problems and Policies*, *Economic and Political Weekly*, Vol.9, No.42, October, pp. 1775-1777.
- Levin, Henry M. 2007. “Cost Effectiveness : A Primer.” *New Perspectives in Evaluation* (vol. 4) Sage Publication.
- Onyefulu, C. N. 2001. *An Evaluation Study of the B.Ed. Business Education Programs in the University of Technology, Jamaica*. Doctoral dissertation, Department of Sociology, University of Alberta (Canada).
- Saylor, J.G. and William M. Alexander. 1973. *Planning Curriculum for Schools*. New York : Rinehart and Winston.
- Sowell, Evelys J. 1996. *Curriculum An Integrative Introduction*. New Jersey : Prentice – Hall.
- Taba, Hillada. 1962. *Curriculum Development: Theory and practice*. New York : Harcourt Brace and world, Inc.
- Worthen, B.R. and J.R. Sanders 1973. *Educational Evaluation: Theory and Practice*. Ohio: Charles and Joans.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

หนังสือแต่งตั้งที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
 หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบประเมินคุณภาพ
 หนังสือขอความอนุเคราะห์ทอดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย
 หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 หนังสือนำส่งแบบประเมินเพื่อการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการคุศาศตรอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๐๕๕ /2558

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบสำรอง ของนายปิยศักดิ์ ไชยเวช

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายปิยศักดิ์ ไชยเวช รหัสประจำตัว 56603056
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (หลักสูตรและการสอน) เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.กฤษณา	คิดดี	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดร.ผดุงชัย	ภูพัฒน์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
 2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.ไพฑูรย์	พิมพ์ดี	ประธานกรรมการ
ดร.กฤษณา	คิดดี	กรรมการ
ดร.ผดุงชัย	ภูพัฒน์	กรรมการ
ดร.อัคพงษ์	สุขมาตย์	กรรมการ
ดร.สวัสดิ์	เพชรบูรณ์	กรรมการ (กรรมการภายนอก)
 3. คณะกรรมการสอบสำรอง

รศ.ดร.อรสา	จรรยาธรรม	กรรมการ (อาจารย์บัณฑิตพิเศษ)
ดร.บุญจันทร์	สีสันต์	กรรมการ (อาจารย์บัณฑิตประจำ)
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรอุดมศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2558 ให้ดำเนินการดังนี้

นายปิยศักดิ์ ไชยเวช รหัสประจำตัว 56603056 ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง (An Evaluation of the Non-Formal Basic Educational Curriculum Implementation at the Lower Secondary Level of Ladkrabang Region)” โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ.2558

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ที่ ศธ 0524.04/ 0876

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

9 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพ

เรียน นายสมถวิล คำทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินคุณภาพ

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง” โดยมี ดร.กฤษณา คิตดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายปิยศักดิ์ ไชยเวช มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 081466-4769

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/0876

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

9 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพ

เรียน นายกิตติ อ่วมธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินคุณภาพ

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง” โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายปิยศักดิ์ ไชยเวช มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 081466-4769

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 0876 วันที่ 9 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพ

เรียน ผศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง” โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายปิยศักดิ์ ไชยเวช มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบประเมินคุณภาพมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 0876 วันที่ 9 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพ

เรียน ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง” โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายปิยศักดิ์ ไชยเวช มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบประเมินคุณภาพมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 0876 วันที่ 9 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพ

เรียน ดร.อัคพงษ์ สุขมาตย์

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง” โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินคุณภาพนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายปิยศักดิ์ ไชยเวช มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบประเมินคุณภาพมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ที่ ศบ 0524.04/1002

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒ มีนาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตหนองจอก

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง”
โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายปิยศักดิ์
ไชยเวช ทดลองใช้แบบประเมินกับนักศึกษา ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.081-466-4769

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1002

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 มีนาคม 2558

เรื่อง ขออนุญาตให้ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง”
โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม
2558 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขออนุญาตจากท่านโปรดอนุญาตให้ นายปิยศักดิ์
ไชยเวช เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินกับนักศึกษา ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-437-4110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524:04/ 1002

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์การเรียนชุมชนแขวงลำปาหวี เขตลาดกระบัง

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง”
โดยมี ดร.กฤษณา คิตดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม
2558 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายปิยศักดิ์
ไชยเวช เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินกับนักศึกษา ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-437-4110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1002

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงคลองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง”
โดยมี ดร.กฤษณา คิทธิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม
2558 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายปิยศักดิ์
ไชยเวช เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินกับนักศึกษา ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-437-4110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1002

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

A๗ มีนาคม 2558

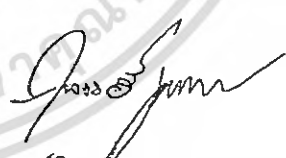
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงคลองสามประเวศ เขตลาดกระบัง

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง”
โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม
2558 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายปิยศักดิ์
ไชยเวช เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินกับนักศึกษา ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-437-4110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1002

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงทับยาว เขตลาดกระบัง

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง”
โดยมี ดร.กฤษณา คิทธิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม
2558 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายปิยศักดิ์
ไชยเวช เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินกับนักศึกษา ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-437-4110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๓๔๕/.....

กศน.เขตหนองจอก
๓๔/๑๙ ถนนเชื่อมสัมพันธ์
แขวงลำผักชี เขตหนองจอก
กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๓๐

๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๘

เรื่อง นำส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการทําวิจัย

ตามที่ คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อการทําวิจัย ของนายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง” นั้น

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตหนองจอก ยินดีให้ความ
อนุเคราะห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว พร้อมส่งคืนแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายภาคย์ กลั่นบุศย์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

เขตหนองจอก

งานข้อมูล/สารสนเทศ

โทร ๐๒-๕๕๓-๒๔๒๗

โทรสาร ๐๒-๕๕๓-๒๔๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0210.12344/

กศน.เขตลาดกระบัง
780/6 ม.10 ถ.เจ้าคุณทหาร
แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร 10520

26 มีนาคม 2558

เรื่อง นำส่งแบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินเพื่อการวิจัย

อ้างถึง หนังสือ ที่ ศธ 0524.04/1002 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2558 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์
ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามที่ คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช
นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ตามที่ สำนักงาน กศน.เขตลาดกระบัง
ได้มอบหมายให้ กศน.ตำบล/แขวง จำนวน 6 แขวง ประกอบด้วย แขวงลาดกระบัง, แขวงคลองสองต้นนุ่น,
แขวงคลองสามประเวศ, แขวงลำปลาทิว, แขวงทับยาว, แขวงชุมทอง เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษานั้น

ในการนี้สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ยินดีให้
ความอนุเคราะห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว พร้อมนำส่งคืนแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมถวิล คำทอง)

ผู้อำนวยการ กศน.เขตลาดกระบัง

งานการศึกษาต่อเนื่อง

โทรศัพท์ 02-360 5631-3

โทรสาร 02-360 5633

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1002

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๕ มีนาคม 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแขวงชุมทอง เขตลาดกระบัง.

ด้วย นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง”
โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม
2558 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายปิยศักดิ์
ไชยเวช เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินกับนักศึกษา ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.094-437-4110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา เขตลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา เขตลาดกระบัง

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
1	นายสมถวิล คำทอง	ผู้อำนวยการ สำนักงาน การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขต ลาดกระบัง	สำนักงานการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง
2	นายกิตติ อ่วมธรรม	หัวหน้าฝ่ายทะเบียน สำนักงานการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยเขตลาดกระบัง	สำนักงานการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง
3	ผศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์	อาจารย์ประจำภาควิชาครู ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุนทหารลาดกระบัง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง
4	ดร.อัคพงษ์ สุขมาตย์	อาจารย์ประจำภาควิชาครู ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุนทหารลาดกระบัง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง
5	ดร.ธนิษฐ์ รัตน โอฬาร	อาจารย์ประจำภาควิชาครู ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุนทหารลาดกระบัง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินในการวิจัยเรื่อง
การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

แบบประเมินในการวิจัย การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ด้วยกระผม นายปิยศักดิ์ ไชยเวช นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง” ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในช่วงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์หาคณะครู สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอบแบบประเมินฉบับนี้ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ข้อมูลทั้งหมดที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมได้ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้นจะเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบบิต่กับตัวท่านทั้งสิ้น

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง
นายปิยศักดิ์ ไชยเวช

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้มุ่งประเมินเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ของครูสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ที่มุ่งประเมินการใช้หลักสูตร 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารและงานบริการหลักสูตร
2. ด้านจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
4. ด้านการวัดและการประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบประเมิน ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. วุฒิการศึกษาสูงสุดหรือเทียบเท่า 1)ปริญญาตรี
 2)ปริญญาโท
 3)ปริญญาเอก
3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง
 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 3) ครูผู้สอน
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางด้านการศึกษา.....ปี (ถ้าเกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ของครูสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องระดับปฏิบัติการที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยแต่ละระดับถ้าเกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปีมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดีมาก
 ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดี
 ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับพอใช้
 ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุง
 ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การบริหารและงานบริการหลักสูตร					
1. มีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมายโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
2. มีการนำหลักการ จุดมุ่งหมายหลักสูตรไปปฏิบัติได้จริง					
3. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรช่วยให้สามารถผลิตนักศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					
4. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของการใช้หลักสูตร กำหนดได้สอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา					
5. มีการจัดทำและสรรหาเอกสารหลักสูตรเผยแพร่ให้แก่ผู้สอน					
6. มีการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรอย่างพอเพียง					
7. มีกระบวนการจัดทำหลักสูตรให้เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับการศึกษา					
8. มีการกำหนดชั่วโมงการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา					
9. มีการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มสาระ					
10. มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
11. มีการจัดประชุมหารือผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร					
12. มีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ที่เตรียมไว้					
13. มีการจัดกิจกรรมการเตรียมการสอนได้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร					
14. มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเรียนการสอน					
15. มีการจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม					
16. มีการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา					
17. มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
18. มีการใช้เทคนิคหรือวิธีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้นักศึกษา					
19. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น					
20. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
21. มีการจัดกิจกรรม เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และเข้าใจง่าย					
22. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้					
23. มีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
24. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน					
การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร					
25. มีการจัดบริเวณของสถานศึกษาสะอาด สวยงาม ร่มรื่น					
26. มีการจัดห้องเรียนเพียงพอกับความต้องการ					
27. มีการจัดห้องสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา และมีเอกสาร ตำราหนังสือที่ทันสมัย					
28. มีการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					
29. มีการผลิตและการให้บริการสื่อการเรียนการสอน					
30. มีการจัดหาและซื้อวัสดุในการเรียนการสอนเพียงพอ กับความต้องการ					
31. มีการส่งเสริมการใช้หนังสือประกอบการสอนตามรายวิชา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
32. มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับจัดทำสื่อการเรียนการสอน					
33. มีการจัดบริการอำนวยความสะดวกต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน					
34. มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอน					
35. มีการใช้และบำรุงรักษา สื่อการเรียนการสอนของครู					
36. มีการนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง					
การวัดและการประเมินผล					
37. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย					
38. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย					
39. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากพฤติกรรมการเรียนและการร่วมกิจกรรม					
40. มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
41. มีการวัดผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
42. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล					
43. มีการใช้วิธีการและเครื่องมือวัดผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
44. มีการจัดทำเกณฑ์และแนวทางการประเมินที่ชัดเจน					
45. มีการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ					
46. มีการนำผลจากการวัดและการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ

- การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินในการวิจัยเรื่อง
การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้สำหรับนักศึกษาประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ที่มุ่งประเมินการใช้หลักสูตร 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
2. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
3. ด้านการวัดและการประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบประเมิน ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ.....ปี (ถ้าเกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)

ตอนที่ 2 การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดกระบัง ที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปฏิบัติการที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดีมาก
 ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับดี
 ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับพอใช้
 ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุง
 ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร					
1. มีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนที่เตรียมไว้					
2. มีการจัดกิจกรรมการเตรียมการสอนได้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร					
3. มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเรียนการสอน					
4. มีการจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม					
5. มีการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
6. มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
7. มีการใช้เทคนิคหรือวิธีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้ผู้เรียน					
8. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น					
9. มีการส่งเสริมให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
10. มีการจัดกิจกรรม เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และเข้าใจง่าย					
11. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
12. มีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
13. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร					
14. มีการจัดบริเวณของสถานศึกษาสะอาด สวยงาม ร่มรื่น					
15. มีการจัดห้องเรียนเพียงพอกับความต้องการ					
16. มีการจัดห้องสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและมีเอกสาร ตำราหนังสือที่ทันสมัย					
17. มีการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					
18. มีการผลิตและการให้บริการสื่อการเรียนการสอน					
19. มีการจัดหาและซื้อวัสดุในการเรียนการสอนเพียงพอกับความต้องการ					
20. มีการส่งเสริมการใช้หนังสือประกอบการสอนตามรายวิชา					
21. มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับจัดทำสื่อการเรียนการสอน					
22. มีการจัดบริการอำนวยความสะดวกต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน					
23. มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน และการใช้สื่อการเรียนการสอน					
24. มีการใช้และบำรุงรักษา สื่อการเรียนการสอนของครู					
25. มีการนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบสรุปความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัย
เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตลาดกระบัง**

- +1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อรายการที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
3	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
4	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
13	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
14	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	+1	0	-1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อรายการที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ						ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
29	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
30	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
31	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้	
32	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
33	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
34	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
35	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้	
36	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
37	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
38	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้	
39	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้	
40	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
41	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
42	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
43	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้	
44	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	
45	+1	+1	-1	+1	+1	0.8	ใช้ได้	
46	+1	+1	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายปิยศักดิ์ ไชยเวช
วัน เดือน ปีเกิด	14 พฤศจิกายน 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดอำนาจเจริญ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 56 หมู่ 4 ตำบลนาวัง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2552 สำเร็จการศึกษา การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2553 สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2557 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้